

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

Juos puošė nuoširdus bendravimas

Edmundas Atkočiūnas

Kaip dažnai pasitaiko šiuo metų laiku, liepos 30-osios sekmadienis Kalifornijoje buvo nepaprastai saulėtas. Lietuviškoje Šv. Kazimiero parapijoje įvyko susitikimas su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi ir jo žmona Alma. Šį istorinį įvykį suorganizavo Los Angeles "Lietuvos Vyčiai". Tiesa, dar prieš šį susitikimą, penktadienio vakare, prezidentas buvo pakviestas į aktorės Rūtos Kilmonytės-Lee namus. Ten dalyvavo apie 100 svečių. Šeštadienį Lietuvos prezidentas "Sheraton" viešbutyje susitiko su lietuviškųjų organizacijų atstovais. Be abejo, šių susitikimų metu buvo pateikti visiems mums svarbūs klausimai, į kuriuos ne tik prezidentas, bet ir visi lietuviai, pasklidę pasaulyje, negali greitai atsakyti!

Bažnyčia buvo perpildyta. Pagrindinis pamaldų vedėjas buvo Los Angeles kardinolas Roger Mahony, atvykęs pagerbti mūsų tautos. Po pamaldų visi buvo pakviesti bendrai nuotruakai prie bažnyčios. Jų taip pat laukė pui-

kios lietuviškos vaišės. Bet žmonės neskubėjo į salę, nes prezidentas labai draugiškai skirdavo laiko kiekvienam, norinčiam su juo pasikalbėti, mielai sutikdavo nusifotografuoti atminimui. Ypač malonų išpūdį jis padarė jaunoms, neseniai atvykusioms šeimoms. Lietuvoje būtų sunku rasti progą šnektelėti su valstybės vadovu, o čia jis buvo paprastai prieinamas, mielai bendravo, kalbino vaikus. Ir jam vilties, matyt, teikė tai, kad išeivijoje yra tautiškai ugdoma nauja karta. Prezidentą ir jo žmoną puošė laisvas, nuoširdus, demokratiškas bendravimas. Visi jautėme malonią, neįtemptą nuotaiką. Prie vaišių stalų, gero vyno, lietuviškų patiekalų, už kuriuos visi dėkojo šeiminiškėms, vėl laukėme prezidento žodžių.

Be abejo, politinę bei ekonominę Lietuvos padėtį sekame kasdien. Daug dalykų yra sunkiai suvokiamų. Daug klaidų, kylančių ne vien dėl nedraugų spaudimo, bet dėl mūsų pačių nesugebėjimo

vieningai ir organizuotai atstatyti Lietuvos gyvenimą. Nėra tai blogai, kad lietuviai stengiasi sukurti daug skirtingų partijų (gal tai net rodo žmonių kūrybingumą?) bet blogai, kad jie nemato vieningančių sąlyčio taškų, pagrindinio tikslo – visuotinės gėrovės. V. Adamkus sutiko su šia išvada. Jis ypač minėjo senelių ir jaunimo problematišką padėtį. Tačiau kalbėdamas apie Lietuvos reikalus, prezidentas neakcentavo tų vadinamųjų tragedijų, bet nagrinėjo, kaip jų išvengti, išskėlė darbo Lietuvai prasmę. Yra tokių, kurie galvoja ir dirba taip, kad Lietuva būtų. Tad ir būsim!

Šis V. Adamkaus atvykimas į Los Angeles taip pat buvo pakvietimas dirbti ir mums, lietuviams, gyvenantiems Vakaruose. Dirbti taip, kad ne tik pragyventume, kad išlietume į Amerikos statymą, bet kad nenuilstamai galvotume apie savo ištakas, apie Tėvynę!

Su dėkingumu "Lietuvos Vyčių" organizacijai.
Santa Monica, CA

LIETUVOS PREZIDENTO VIEŠNAGĖ KALIFORNIJOJE

Liepos 30 d. susitikimu su Kalifornijos lietuviais Šv. Kazimiero parapijos salėje bei šv. Mišiomis, tris dienas trukusį vizitą baigė Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma. Iškilmingas Mišias laikė JAV kardinolas Roger Mahony.

Tai buvo pirmasis prezidento apsilankymas vakarinėje JAV pakrantėje, jam einant prezidento pareigas. Kalifornijos valstijoje gyvena apie 70 tūkst. lietuvių kilmės amerikiečių. Į Los Angeles atvykusį prezidentą pasveikino ir sėkmingo vizito palinkėjo miesto meras Riordan.

Vizito metu prezidentas V. Adamkus dalyvavo Lietuvos Vyčių organizacijos suvažiavime, į kurį susirinko šios organizacijos atstovai iš daugiau kaip 20 valstijų. Prezidentas pasakė kalbą apie Lietuvos padėtį ir paprašė Vyčių toliau remti Lietuvos valstybingumą. Suvažiavimas

Vytauto Didžiojo universiteto tautinių šokių ansamblio "Žilvitis" atstovės XI lietuvių tautinių šokių šventėje Toronte.

Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

priėmė rezoliuciją, kurioje tvirtai remiamas Lietuvos siekis tapti NATO nare, pasižadėta dirbti, skatinant JAV administraciją bei Kongresą palaikyti Lietuvos tikslus, išpareigota glaudžiai bendradarbiauti su kitomis Amerikos lietuvių organizacijomis.

Šeštadienį, liepos 29 d., iškilmingos vakarienės metu, už nuopelnus vadovaujant šaliai ir nuolatinę paramą Lietuvos Vyčių organizacijai, prezidentui V. Adamkui buvo suteikta garbės narystė. Priimdamas šį garbingą pripažinimą, prezidentas V. Adamkus pažymėjo, kad jam didelė garbė tapti garbės nariu organizacijos, kuri puoselėja lietuvių ir nuosekliai remia Lietuvos žmones. Prezidentas V. Adamkus padėkojo Lietuvos Vyčiams už šaliai teikiamą paramą per "Pagalba Lietuvai" projektą. Jos bendra vertė jau viršijo 50 mln. USD.

V. Adamkus už nuopelnus, organizuojant paramą bei vadovaujant Lietuvos Vyčių organizacijai, Gedimino

ordinu apdovanojo buvusį ilgametį organizacijos prezidentą Robert Bores. Prezidento asmeninėmis dovanomis buvo pagerbti ir kiti aktyvūs Lietuvos Vyčių nariai, tarp jų ir žymi lietuvių kilmės JAV kino aktorė Rūta Lee. Gedimino ordinas taip pat buvo įteiktas Šlapelių muziejaus įkūrėjai Birutei Siurutienei.

Prezidentas V. Adamkus bendravo ir su kitų Amerikos lietuvių organizacijų vadovais, taip pat su Amerikos lietuvių, latvių ir estų vieningosios organizacijos – Baltų laisvės lygos (Baltic American Freedom League) – atstovais. Jie papasakojo apie savo veiklą, skatinant JAV administraciją ir Kongresą priimti Baltijos valstybėms svarbius sprendimus.

Lankydamsi JAV, prezidentas V. Adamkus davė interviu didžiausiems Kalifornijos valstijos laikraščiams, radijui.

Parengė
Rolandas Kačinskas

ŠVENČIŲ AIDAI

XI lietuvių tautinių šokių šventėje Toronte.

Vyto Klierio nuotr.

Brazilijos lietuviai XI tautinių šokių šventėje susitiko su ilgamete tautinių šokių švenčių rėmėja Irena Kriaučeliūniene.

Girdėta iš Vilniaus

• **PREZIDENTO POŽIŪRIS.** Prezidentas Valdas Adamkus teigia, jog vienos partijos diktatas veda šalį į pražūtį. Per tris liepos savaites Valdas Adamkus vetavo 12 Seimo priimtų įstatymų. "Bandoma mane įpainioti į rinkimų kovą. Tačiau ne kartą sakiau, jog laikysiuosi nešališkai, neagituosiu nė už vieną partiją. Kai, išsakęs savo nuomonę kuriuo nors visuomenę jaudinančiu klausimu, paraginu neskubėti, ieškoti racionalių sprendimų, iškart pasigirsta kaltinimų, kad taip darau, neva norėdamas padėti kažkuriai politinei jėgai", - kalbėjo V. Adamkus. Prezidentas taip pat teigė, jog jam kelia nerimą tai, kad politiniai vadovai visa galva pasineria į partinės virtuvės reikalus ir pamiršta tikrąją veiklos paskirtį - spręsti realias žmonių problemas. "Prezidentūrą tiesiog užgriuvo lavina naujų įstatymų, tik, deja, daugiausia ne tokių, kuriais būtų sprendžiamos žmonėms rūpimos problemos. Įsivyrąja vienadieniai politiniai interesai." - teigė V. Adamkus.

• **SUPANAŠĖJIMAS, SIEKiant VALDŽIOS.** Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas, vienas konservatorių vadovų Arvydas Vidžiūnas apgailestauja, kad konservatorių rimta partija laikyta Lietuvos Centro sąjunga susitapatins su kitomis partijomis. "Artūriui Paulauskui, per prezidento rinkimus keiktam Romualdo Ozolo, teks susitapatinti su savo buvusiu keikėju", teigė jis. "R. Ozolą turės remti A. Paulausko vyrai, ryšiai, pinigai ir interesai. Valdžios paėmimo interesas - visiškai aiškus", - sakė A. Vidžiūnas.

• **RINKIMAI IR PINIGAI.** Rengdamasis artėjantiems Seimo rinkimams, šalies politinės partijos ketina išleisti ne mažiau kaip 15 mln. litų. Didžiosios partijos žada "sutilpti" į 1-2 milijonus litų, mažesnės pasitenkins keliais šimtais ar tik keliomis dešimtimis tūkstančių. Per savivaldybių rinkimų kampaniją visos 28 juose dalyvavusios politinės jėgos deklaravo išleidusios daugiau kaip 3,5 mln. litų, tačiau Seimo rinkimai laikomi svarbesniu įvykiu, todėl ir išlaidos būsimosios didesnės. Konkrečių skaičių dar vengiama sakyti, teigiant, kad išlaidos priklausys nuo to, kiek pavyks surinkti lėšų iš rėmėjų ir pačių partiečių.

• **NELAIMĖ.** Laivo "Linkuva" dingimo priežastis tyrusi komisija padarė išvadą, kad laivas, patekęs į uraganą, nuskeno su visa 18 žmonių įgula. "Linkuvą" Ramiajame vandenyne, maždaug už 220 jūrmylių (350 km) į pietvakarius nuo Akapulko (Meksika), užklupo uraganas "Carlotta". Birželio 21 d. kilus audrai dėl perkrovų "Linkuvos" variklis užgeso, iškilo grėsmė laivui apvirsti. Kiek vėliau pagrindinis variklis buvo paleistas, tačiau tuo metu nutrūko radijo ryšys. JAV ir Meksikos pakrančių apsauga ieškojo "Linkuvos" 7 dienas. Lietuvos prašymu paieška buvo pratęsta dar vienai dienai.

• **AUKŠTASIS MOKSLAS.** Lietuvos vyriausybė nusprendė suteikti licenciją veikti ketvirtai nevalstybinei aukštajai mokyklai šalyje - Lietuvos krikščioniškojo fondo aukštajai mokyklai, kuri yra įsikūrusi Klaipėdoje. Iki šiol Lietuva turėjo tris nevalstybines aukštąsias - Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminariją, Tarptautinę aukštąją vadybos mokyklą bei Telšių kunigų seminariją. Veikia 15 valstybinių aukštųjų mokyklų. Nuo rugsėjo pradžios turėtų pradėti veikti septynios naujos aukštojo neuniversitetinio mokslo įstaigos - kolegijos.

• **PAMINKLAI.** Seime užregistruotas siūlymas Kryžių kalną ir Viliaus Orvydo sodybą paskelbti valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektais. Projekto aiškinamajame rašte teigiama, kad šių paminklų vertė yra neginčijamai svarbi pasaulio kultūros paveldui. Tai rodo ir Jono Pauliaus II-ojo laiškas vienuoliams pranciškonams, įsikūrusiems prie Kryžių kalno. Popiežiaus laiške teigiama, kad "visas pasaulis turi aplankyti Šiaulių Kryžių kalną", o rūpestis šiais paminklais turėtų tapti ne vien vienuolių, visuomenės, bet ir Lietuvos Vyriausybės pareiga. Kryžių kalnas yra Šiaulių rajone, Markučių kaime, o Viliaus Orvydo sodyba - Kretingos rajone, Gergždėlės kaime.

• **ŠVENTĖS.** Rugpjūčio 15-ąją - Žolinę - Seimas paskelbė šventine nedarbo diena. Vyriausybė nutarė poilsio dieną iš rugpjūčio 12 dienos - šeštadienio - perkelti į Žolinės išvakarės - rugpjūčio 14-ąją. Lietuvos gyventojai turės tris iš eilės nedarbo dienas. Šiuo metu švenčių saraše yra 11 dienų. Tai sausio 1-oji - Naujųjų metų diena, Vasario 16-oji - Lietuvos valstybės atkūrimo diena, Kovo 11-oji - Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, sekmadienis ir pirmadienis - Krikščionių Velykos (pagal vakarietiškąją tradiciją), pirmasis gegužės sekmadienis - Motinos diena, liepos 6-oji - Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena, rugpjūčio 15-oji - Žolinė (Švč. Mergelės Marijos ėmimo į Daugų) diena, lapkričio 1-oji - Visų Šventųjų diena, gruodžio 25-oji ir gruodžio 26-oji - Šv. Kalėdos.

(Nukelta į 5 p.)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Respublikonų partijos kandidatas į JAV prezidento vietą, Texas valstijos gubernatorius George W. Bush po ilgų svarstymų paskelbė savo padėjėju - viceprezidentu - pavarde. Jis pasirinko patyrusį Kongreso ir Baltųjų Rūmų darbuotoją Richard Cheney. Tai nuosaikis konservatorius, kuriam dabar 59 metai, atstovaujantis nedidelei Wyoming valstijai, kurios rinkėjų daugumą tradiciškai sudaro respublikonai.

Tarp kandidatų į viceprezidento vietą dar buvo paminėtas New York valstijos gubernatorius George Pataki ir Oklahoma valstijos gubernatorius Frank Keating. Spauda teigė, kad šie kandidatai netiko, nes Pataki esąs per daug aukšto ūgio, o Oklahoma gubernatorius, uolus katalikas F. Keating esąs labai nusistatęs prieš abortus. Kalbama, kad viceprezidentu norėjęs tapti ir senatorius J. McCain, tačiau jis pasirodė esąs labai piktas pirminių rinkimų metu vykusiose svarstybose ir net įžeidė kandidatą G.W. Bush.

Richard Cheney yra baigęs politikos mokslus Wyoming universitete, metus studijavęs Yale ir siekęs daktaro laipsnio Wisconsin universitete. 1964 metais jis vedė Lynne Anne Vincent. Jų šeimoje - dvi dukterys. Prezidento G. Ford laikais jis dirbo Baltųjų Rūmų administracijoje ir net buvo tapęs prezidentūros štabo viršininku.

Demokratams perėmus Baltuosius Rūmus, Richard Cheney buvo išrinktas Wyoming valstijos kongresmenu ir Atstovų Rūmuose dirbo 12 metų. Kai JAV prezidentu vėl tapo respublikonų partijos atstovas G. Bush, R. Cheney buvo pakviestas dirbti gynybos sekretoriumi. Jam teko vadovauti JAV gynybai tuo

metu, kai iš Panamos buvo pašalintas generolas Manuel Antonio Noriega. R. Cheney buvo gynybos vadovu ir tada, kai Irakas buvo užėmęs kaimyninę Kuveito teritoriją ir teko imtis operacijos "Audra dykumoje".

Pasitraukęs iš valstybinės tarnybos, R. Cheney ėmė vadovauti naftos pramonės patarnavimų bendrovei Halliburton Co. Dallas mieste. Praėjusiais metais R. Cheney metinė alga buvo 1.28 mln. dolerių ir dar 300 000 bendrovės akcijų. Jis priklausė direktorių taryboms tokiose kompanijose, kaip "Procter and Gamble", "Union Pacific" bei "Electronic Data Systems". Priimdamas respublikonų partijos kvietimą tapti kandidatu į JAV viceprezidentus, R. Cheney netenka didelių pajamų. Demokratų partijos kalbėtojai jau pravardžiuoja abu kandidatus - G.W. Bush ir R. Cheney - "didžiosios naftos" atstovais.

Dar pikčiau skamba politinių priešininkų spėliojimai, kad R. Cheney netinka viceprezidento vietai, nes turi labai silpną širdį. 1978 m. jis patyrė nesunkų širdies priepuolį. Antrąjį priepuolį kandidatas pergyveno po šešerių metų, o 1988 m. rugpjūčio 19 d. jam buvo atlikta keturguba širdies indų apėjimo operacija. Ekspertai tvirtina, kad šiuo metu R. Cheney yra sveikas ir stiprus, laikosi gydytojų patarimų.

Respublikonų partijos suvažiavimas jau patvirtino (su mažais pakeitimais) specialios komisijos surašytą partijos programą, vadinamąją "platformą". Ją suvažiavimui rekomendavo šios komisijos, turinčios 107 narius, pirmininkas, Wisconsin valstijos gubernatorius Tommy Thompson. Programoje smerkiami abortai. Nelegalių imigrantų kūdikių, gimę Amerikoje, bus automatiškai laikomi JAV piliečiais (tokio teiginio prieš ketverius metus programoje nebuvo). Programa pripažįsta teisę amerikiečiams turėti ginklus, tačiau žadama sustiprinti kovą su neteisėtu ginklų naudojimu.

Respublikonų rinkiminėje programoje menkinama demokratų partijos įtaka ekonominiam šalies gyvenimui. Sakoma, kad ūkiniai laimėjimai nėra prezidento B. Clinton nuopelnas, bet respublikonų daugumos Kongrese pastangų vaisius.

Liepos pabaigoje atlikta rinkėjų apklausa parodė, kad respublikonų kandidatas į JAV prezidento vietą George W. Bush pralenkė demokratų kandidatą, dabartinį viceprezidentą Al Gore. Šiam dar gerokai kenkia "žaliųjų" judėjimo kandidatas Ralph Nader, surinkęs apie 5 proc. balsų. Kiek mažesniu populiarumu pasižymi Reformų partijos atstovas Pat Buchanan.

Demokratų partijos suvažiavimas prasidės rugpjūčio 14d. Los Angeles mieste. Kandidatas Al Gore atvyks į suvažiavimą tik trečiąją jo darbo dieną. Delegatams jį pristatys vyriausioji kandidato dukterė Karenna Gore-Schiff. Tikimasi, kad Al Gore iki demokratų partijos suvažiavimo taip pat paskelbs, kas bus kviečiamas tapti jo viceprezidentiniu kandidatu.

Pirminiuose demokratų partijos balsavimuose aktyviai prieš Al Gore kovojęs buvęs senatorius ir garsus profesionalas krepšininkas Bill Bradley jau paskelbė, kad jis šiuose rinkimuose parems viceprezidentą. Jis sakosi padarysias viską, ką gali, kad Al Gore taptų JAV prezidentu.

Studijas Stanford universitete pertraukė prezidento B. Clinton dukterė Chelsea, kuri atvyko padėti savo motinai Hillary Clinton laimėti New York valstijos senatorės vietą. Pats prezidentas B. Clinton pasakė kalbą juodųjų amerikiečių organizacijos NAAC (spalvotųjų gyventojų pažangos sąjungos) suvažiavime. Sąjungos pirmininkas Jullian Bond pasakė, kad organizacija nepalaiko vieno ar kito kandidato, neremia vienos ar kitos partijos, tačiau juodieji žino, kas yra jų draugai. Jiems aišku, kad Bill Clinton yra jų draugas.

Keliais sakiniiais

• Rusijos prezidentas Vladimir Putin, vykdamas į stipriausių pramoninių valstybių vadovų susitikimą, surengtą Okinavos saloje (Japonijoje), pirmiausia apsilankė Kinijoje. Jis pasirašė šešis susitarimus su Kinijos vado-

vais. V. Putin kartu su Kinijos prezidentu Jiang Zemin pasmerkė JAV vyriausybės sumanymą sukurti apsaugos nuo raketinių ginklų skydą. Bendrame Rusijos ir Kinijos pareiškime sakoma, kad šios valstybės priešinsis branduo-

linių ginklų plitimui.

Po to V. Putin stabtelėjo Šiaurės Korėjoje ir tarėsi su jos vadovu Kim Long Il. Sakoma, kad Rusijos prezidentas pastarajam pataręs negaminti karinių raketų.

(Nukelta į 3 p.)

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirma klase — \$58 • Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiro numerio kaina — 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Redakatoriaus skiltis

Vertinimai ir tikrovė

Apie Lietuvos prezidento veiklą nereikėtų spręsti tik iš didžiųjų dienraščiuose skelbiamų "reitingų" ar pasakymų. Gana nelengva pasakyti, ko tokiuose pranešimuose daugiau: tikrovės atspindėjimo ar "geidžiamybės" modeliavimo, siekio manipuluoti visuomenės nuomone tam tikroms politinėms jėgoms pageidautina linkme. Neveltui Lietuvos didžiųjų leidinių šeiminkai taip **paniškai bijo** net užsiminti apie išeivijos lietuvių spaudą, kurioje daugelis reiškinių ir asmenybių vertinama giliai ir visapusiškai. Kiek kartų bandėme susitarti, kad nors kartą per mėnesį kuriame nors didesniame leidinyje pasirodytų mūsų laikraščio skyreliai, tiek kartų tokie bandymai baigdavosi mįslinga nesėkme. Dažniausia į mūsų pasiūlymus būdavo atsakoma iškalbingu tylėjimu. Kartais lyg ir prasidėdavo kažkas panašaus į derybas: pasirodydavo vienas kitas perspausdintas rašinys, bet prie jo, išskyrus autoriaus pavardę, jokių kitų nuorodų nebūdavo. Tie rašiniai pasirodydavo "Nuomonių" skyriuje. Atseit, rašinėja čia kažkoks ponas N, gal iš neturėjimo ką veikti. Paprasčiausias mandagumas reikalautų nurodyti spaudos šaltinį. Bet jei vieną kitą nurodysi, tai gali tekti pripažinti, kad už Lietuvos ribų leidžiama daugiau kaip 30 lietuviškų leidinių: puikių žurnalų, savaitraščių, tarp kurių yra dvigubai ar net keturgubai senesnių už Lietuvą leidžiamus. Toks faktas net nemažai daliai Lietuvos inteligentų iki šiol tebėra nežinomas. Tarsi tebeegzistuoję ta pati, iki Kovo 11-osios buvusi "geležinė uždanga".

Žinoma, kai žmogų pasiekia tik vienpusiška "žiniasklaida", galimybė veikti jo pažiūras daug didesnė, negu įsileidus kitokių tradicijų besilaikančią spaudą. Pavyzdžiui, ne kartą ir "Dirva" yra gana kritiškai atsiliepusi apie Lietuvos Seimo veiklą, apie

valdančios partijos atstovų plikbajorišką pasipūtimą ar pretenzijas atstovauti "vienintelę teisingą nuomonę". Bet visada tenka pašiurpti, išvydus Lietuvos dienraščiuose skelbiamų apklausų duomenis apie baisų piliečių nepasitikėjimą Seimu ar Vyriausybe. Kyla visiškai pagrįstas įtarimas, kad "nepriklausoma žiniasklaida" prie tokio požiūrio atsiradimo gerokai prisidėjo, užsiimdama ne visuomenės telkimu valstybės ūkiui ir kultūrai atkurti, o jos kiršinimu. Pirmuosiuose puslapiuose keliamos skandalų (kartais net "iš piršto išlaužtų" ir po kurio laiko subliūkstancijų), nusikaltimų, aferų temos nustelbia vieną kitą pozityvų pranešimą. Tai tikrai neskatina žmonių pasitikėjimo savo valstybe, platina išankstinę neigiamą nuostatą apie bet kurį Lietuvos valdžios veiksmą. Tokiame fone pasirodančios liaupsės prezidentui atrodo karikatūriškai. Juo labiau, kai skelbiama, kad populiariausiu politiku tebelieka Valdas Adamkus, o už jo esąs "prezidentas Algirdas Brazauskas". Tokias liaupses pasiskaičius, pirmiausia kyla mintis: "Kokią klaidą padarė Lietuvos prezidentas, jei susilaukė tokių, atsiprašant, pagyrimų?"

Neįmanoma visko giliai išmanyti. Išeivijoje neretai girdime abejones prezidento patarėjais. Gal jos ir pagrįstos, tačiau patarėjų pasirinkimas — paties prezidento teisė.

Yra rodiklis, nepalyginamai objektyvesnis už visus "reitingus". Valstybės dienos proga skirtų medalių atsisakė septyni apdovanotieji. Tarp jų: Nijolė Sadūnaitė, kunigai — Jonas Kastytis Matulionis ir Robertas Grigas, signatarai Algirdas Endriukaitis ir Algirdas Patackas. Kai tokie žmonės nusisuka nuo Lietuvos prezidento, verta jam pačiam susimąstyti. Beje, tų medalių tik per vieną dieną buvo išdalinta beveik 400. Kokia belieka tokio apdovanojimo vertė?

Juozas Žygas

Pagaliau priartėjome prie šių aiškinimų pabaigos, nors ekonomikos temą galima tęsti be galo. Berašydamas pastebėjau, kad kai kuriuos mano išdėstytus arba panašius teiginius jau bandoma Lietuvoje įgyvendinti. Pavyzdžiui, siūloma gerokai sumažinti išpustą Seimo dydį. Pateikti du pasiūlymai: palikti 71 arba 101 Seimo narį. Siūlyčiau mažesniąjį narių skaičių — 71, nes ir dabartiniame Seime balsuojančių skaičius svyruoja tarp 70 ir 80. Be to, visi Seimo nariai turėtų būti tiesiogiai renkami.

Buvau minėjęs, kad prieš karą valdžios tarnautojai buvo suskirstyti į 18 kategorijų. Prieš dešimt dienų skaičiau pasiūlymą įvesti kategorijų sistemą Lietuvoje. Bet ir čia pasireiškia "imperinis" galvojimas: siūloma įvesti 30 kategorijų.

Kad ekonomika stiprėtų, reikia šių sąlygų:

- 1) įstatymų, kurie nezlugdytų įmonių veiklos (dabar yra priešingai);
- 2) sumažinti tikrinančių institucijų skaičių nuo 58 iki 6.

Ir apskritai, reikia sumažinti biurokratizmą ir biurokratų galią, nes šie nieko nekuria. Mažinant biurokratų skaičių ir įtaką, taip pat reikia

sumažinti ir jų algas, kurios viršija 2000 litų į mėnesį. Manychiau, kad taip būtų galima lengvai sutaupyti 150 - 100 mln. litų per metus. Biudžetą reikia subalansuoti ne raginimais "diržus susiveržti", bet mažinant biudžetines išlaidas, išskyrus išlaidas švietimui, kariuomenei, policijai ir sveikatos apsaugos sistemai. Visa kita reikia derinti prie biudžeto galimybių. Kai bent tris mėnesius biudžeto pajamos penkiais procentais viršys biudžetines išlaidas, bus galima sakyti, kad jau pradėta ropštis iš duobės. Jeigu tai būtų pasiekta, tai ta proga galima Daukanto aikštėje ir iš istorinių pabūklų iššauti salvę. O kol vis dar Lietuvos ekonomika krinta į duobę, tai kalbos apie pagerėjimą tėra tik vaikų ir nesugebančių dirbti biurokratų pasakos.

Dar yra viena skylė, kurią reikia nedelsiant užtaisyti. Seniai žinojome, kad Seimas turi apie 200 automobilių (tie skaičiai buvo retkarčiais minimi). Bet štai prieš keletą dienų spauda pranešė, kad Lietuvoje yra apie 50 000 valdiškų automobilių. Nebėgu butelio arba aspirino ieškoti, nes žinau, kad Lietuvos spaudoje ir "Drauge" į nulių daug dėmesio nekreipiama. Net jei būtų ir 5 000 automobilių, tai vis tiek — per daug! Tačiau jeigu atspausdinta teisingai, tai kyla klausimas, kokioje kitoje pasaulio valstybėje dar yra tokių nesąmo-

nių?

Rašoma, kad pakrančių apsaugos laivams nėra kuro, kad jie stovi uoste ir negali išplaukti į jūrą. Nereikia stebėtis, kad "iš to vargano biudžeto" visiems visko negali užtekti. Tokiu atveju biurokratai yra pirmiausiai aprūpinami, nes jie yra ten pat ir tais pačiais koridoriais vaikšto! Kas norėtų jų skundų kasdien klausytis?

Jeigu tų automobilių tikrai yra 50 000, tai 45 000 varžytinėse pardavus, būtų galima mažiausiai 250 mln. sutaupyti. Juk valdiški automobiliai — geri ir tvarkingi.

Gerais norais vadovaujantis, biudžetas galėtų būti subalansuotas. Valstybei nuostojus skolintis, bankuose atsisirastų pinigų. Paskolų procentai kristų. Procentams kritus, išsiplėstų namų statyba. Tuo pačiu atsigautų ir statybinių medžiagų pramonė. Tam reikėtų papildomų darbininkų, kurie nebelauktų bedarbio pašalpos, bet patys į "Sodros" išdą mokėtų. Piniagai yra ekonomikos kraujas, todėl jie neturi seifuose gulėti, bet eiti iš rankų į rankas.

Gaunantiems 10 tūkstančių ar dar didesnes algas net lietuviški saldainiai — nebe geri. Tačiau jeigu buvęs bedarbis uždirbtų 300 litų ir daugiau, tai tie pinigai būtų panaudojami maistui ir aprangai. Be to, jie liktų Lietuvoje ir sukurtų ekonomikos ratukus!

Tarptautinių įvykių apžvalga

• Okinavoje posėdžiavo septynių stipriausių pramoninių valstybių vadovai — Prancūzijos, Didžiosios Britanijos, Kanados, Vokietijos, Italijos, Japonijos ir JAV prezidentai bei premjerai. Prie jų prisijungė ir Rusijos prezidentas V. Putin. Jis perdavė JAV prezidentui *Bill Clinton* Šiaurės Korėjos prašymą, kad kosminės raketos gaminančios valstybės padėtų iškelti į erdvės orbitas korėjiečių palydovus, skirtus mokslo ir pramonės reikmėms. Tuo atveju Šiaurės Korėja nebegamintų savo raketų. V. Putin taip pat pranešė *Bill Clinton*, kad Rusija ir Kinija susitarė kartu priešintis JAV įtakos plitimui Azijos rytuose.

Susitikimo dalyviai, pasiūlius Prancūzijos prezidentui, pagerbė *Bill Clinton*, pasitraukiantį iš JAV prezidento pareigų. Jo garbei didžiųjų valstybių vadovai pakėlė šampano taures.

• Pramoninių valstybių

(Atkelta iš 2 p.)

vadovai išreiškė apgailestavimą dėl naftos kainų kilimo. Gauta žinia iš Saudo Arabijos, kad ši valstybė ketina padidinti naftos eksportą. Todėl ilgainiui nafta ir jos gaminiai turėtų atpigti.

• Dvi savaites trukusios įtemptos derybos tarp Izraelio premjero *Ehud Barak* ir Palestinos vadovybės, nežiūrint JAV prezidento *B. Clinton* pastangų tarpininkauti, baigėsi nesėkme. Palestiniečių vadovas *Yasser Arafat* grįžo į namus kaip laimėtojas. Jis reikalauja, kad būsimosios Palestinos valstybės sostinė būtų Jeruzalė, tačiau Izraelis su tuo nesutinka.

• Kašmyre veikianti stipri musulmonų grupuotė paskelbė vienašališkas trijų mėnesių paliaubas. Per šį laiką ji norėtų tartis su Indijos vyriausybe.

• Jugoslavijos prezidentas Slobodanui Miloševićui

pavyko parlamente pakeisti kai kurias Konstitucijos nuostatas. Šios pataisos leis jam kandidatuoti į prezidentus dar du kartus po ketverius metus. Prezidentas bus renkamas ne federaliniame parlamente, o tiesioginiuose rinkimuose.

• Jugoslavijos federacijai priklausančios Juodkalnijos politinės jėgos yra suskilusios į tris grupes. Vieni siekia visiškai nepriklausomybės, kiti nori išlikti "istorinėje sąjungoje" su Serbija, treči nesusigauja, kas dedasi Balkanuose ir nori tik vieno — gyventi taikoje.

• Liepos mėnesį išrinktas naujasis Meksikos prezidentas *Vincente Fox*, kuris šias pareigas pradės eiti tik gruodžio mėnesį, jau sudarė naujos vyriausybės branduolį. Vyriausybėje yra net opozicijos atstovų, tačiau daugumą joje sudaro nepartiniai specialistai.

KAS VALDO LIETUVĄ?

Kovo 11-ąją Lietuva šventė 10 metų nepriklausomybės atkūrimo jubiliejų. Akivaizdi bolševikų imperijos griūtis prasidėjo 1988 m. Pavergtos tautos viešai pradėjo reikšti nepasitenkinimą. Lietuvos žmonės atvėrė krūvinas širdis, susirinkimuose ir mitinguose kalbėjo apie fizinį ir dvasinį tautos genocidą, apie sutryptą ir išniekintą tiesą, apie šimtus tūkstančių sušaudytų, nukankintų ir iš amžino išalo žemės negrįžusių mūsų tėvynainių. Niekas neminėjo keršto, visiems slūlė užmiršti nelemtą praeitį, susitaikyti, susitelkti tėvynės gerovei.

Deja, kolaborantai tokius pasiūlymus suprato kaip silpnumo ir bejėgiškumo apraišką. Pradžioje okupantų rėmėjai ir sribai buvo išsigandę. Pradėjo prisitaikyti, versti kailį, neva atgailauti. Demonstratyviai svaidė raudonus partijos bilietus ir okupantų medalius, griebė į rankas maldaknyges ir rožančius. Ypač pasireiškė tie, kurie neseniai griovė bažnyčias ir pakelių kryžius. Tačiau greitai įsitikinę, kad niekas jiems negresia, atkuto ir pradėjo plataus masto kenkėjišką veiklą prieš visą tautą. O reikėjo, ir dar kaip reikėjo nubauti bent jau tuos, kurių rankos suteptos krauju. Blogiausia tai, kad mes ne tik naiviai patikėjome jų atsivertimu, bet dar ir palikome lenininių universitetų diplomantus krašto valdymo postuose. Didžiausia mūsų padaryta klaida, kad nebuvo priimtas desovietizacijos įstatymas.

Komunistai, tvirtai įsitikinę, kad nebaudžiami gali daryti viską, išvystė plataus masto kenkėjišką veiklą. Jie dirbtinai smukdė ir smukdo pramonę. Buvę kolchozų pirmininkai ir partiniai aktyvas sujaukė žemės ūkio reformą. Suklastoję dokumentus, grobė ir tebegrobsto, kas tik ge-

Vytautas Kaziulionis
Buvęs tremtinys

resnio pakliūva po ranka. Pasiskūsti nebeliko kam, nes jų sėbrai – teisėjai, įstatymų leidėjai ir vykdytojai. Šiandien pasišaipydami jie sako:

– Jums – nepriklausomybė, o mums – valdžia. Džiaukitės atgavę laisvę.

Nuo pat pradžios, užliūliuoti gražių kalbų, pakerėti sugrąžintos tautinės atributikos, mes nematėme, kaip Lietuva gramzdinama į nuskalstamumą, korupcijos ir surutės liūną. Visas negeroves komunistai suvertė laisvės kovų Sąjūdžio veiklai. Čia kaip tik pasireiškė keliasdešimt metų puoselėto dvasinio genocido svertai. Ilgus okupacijos metus alkoholio tvaikė skandinamiems žmonėms įaugo aklo paklusnumo, nepasitikėjimo savimi ir nepilnavertiškumo požymiai. Buvo peržengta riba, kada vergas tampa negalvojančiu darbinio gyvuliu. Laisvės samprata jam nustoja egzistavusi, nes vergas išsigąsta, netekęs šeiminingo.

Toliau viskas klostėsi taip, kaip buvo suplanuota sovietiniuose institutuose. Į Lietuvos parlamentą komunistai sugužėjo po Sąjūdžio vėliava. Į Seimą įžengė, pakeitę partijos pavadinimą. Sugrįžti į valdžią leniniečiams padėjo dešiniųjų partijų, priaugusių kaip grybų po lietaus, tarpusavio nesutartimai, vadų rietenos. Jie drąsėsi, paveikti asmeninių ambicijų, pakurstomi tų pačių persidažiusių kolaborantų.

Daug kas atsispindi šių metų Savivaldos rinkimuose. Komunistai nesidrovėdami agitavo orientuotis į Rytus. Be to, pažeisdami įstatymus, balsus pirkė už pinigus, degtinę, už trąšų maišius ir kitokius "jaukus". Rinkiminių agitacijos metu aplankiau kelias dešimtis kaimų. Teko kalbėtis susirinkimuose, mi-

tinguose ir su pavieniais rinkėjais. Dauguma serga sovietmečio nostalgija, nors pilnai sutinka su tuo, kad dabar mes daug geriau gyvename, nei Baltgudijos ir Rusijos piliečiai. Kada jiems aiškini, kad pačiu laiku išsivadavome iš jų glėbio, nes dabar mūsų jauni vyrai žūtų negarbingame Čėčėnijos kare, kaip tai buvo Afganistane, arba priimeni, kad 8 tūkstančiai mūsų vyrų patyrė Černobilio atominės elektrinės katastrofą, jie su viskuo sutinka, tačiau niekaip negali įveikti savęs ir į viską pažvelgti giliau. Kaip išaiškėjo po rinkimų, ir ši kartą jie, tartum musės, sukritę į raudonos partijos propagandines išrūgas.

Per rinkimus užfiksuota kaip niekad daug įstatymų pažeidimų. Kreipėmės į respublikinę rinkimų komisiją, tačiau... kaip nuo žasies vanduo. Nedorai buvo pasielgta su Politinių kalinių ir tremtinių Varėnos skyriaus kandidatais. Buvo paskelbė, kad mūsų sąrašas nesurinko 4 proc. Teko net aritmetiškai įrodyti, kad tai – netiesa. Varėnoje savo kandidatus išstatė net 11 partijų. Praėjo tik penkios, tarp kurių, tik po ginčų, ir mūsų sąjunga.

Dabartinę padėtį Lietuvoje galima apibendrinti keliais žodžiais: vyrauja apgaulė ir melas, nes buvę sovietų vergai, kaip kadaise Mozės iš Egipto išvežti žydai veržte veržiasi atgal į vergovę. Tikėkime, kad neklaidžiosime 40 metų tyruose.

Kadangi okupacijos metais išaugusi karta pasimetusi, negalinti mūsų valstybės atkurti tokios, apie kokią svajojo Lietuvos partizanai, lieka tik vienas kelias – kreiptis į jaunimą. Tai mes kartu su jumis ir darome. Mūsų penkerių metų darbą šiomet apvainikavo pergalė. "Laisvės kovų ir kančių istorijos" konkursas įvyko visoje Lietuvoje (Nukelta į 5 p.)

Pasaulis ir Lietuva

* **LIETUVA SKOLINGA OKUPANTAMS?** Rusijos Valstybės Dūmos pirmininkas Genadij Selezniiov spaudoje konferencijoje Maskvoje pareiškė, kad, Lietuvos Seimui pareikalavus atlyginimo už sovietinės okupacijos padarytą žalą, apie sutarčių su Lietuva ratifikavimo terminus negali būti ir kalbos. Pasak G. Selezniovo, "SSRS įdėjo daug lėšų į Lietuvos ūkį, ir bendras balansas būtų ne Lietuvos naudai". Rusija, jo nuomone, galėtų pateikti Lietuvai priešinę sąskaitą. *BNS*

* **K. PRUNSKIENĖS PASITARIMAI MASKVOJE.** Partijos "Naujoji demokratija" vadovė Kazimiera Prunskienė Rusijos savaitraščiui "Vek" ("Amžius") pareiškė, kad santykiai tarp Vilniaus ir Maskvos turi pereiti į naują platformą. Pasak jos, kai Lietuva pareikalavo iš Rusijos išmokėti kompensaciją už "praeitį", ji atvirai pasakė, kad svarbiau plėtoti abipusiškai naudingus santykius su Rusija, negu "kapstyti praeityje ir gyventi tik ja". K. Prunskienė dabar Maskvoje rengia susitikimus ir konsultacijas su esamais ir galimais partneriais. Jų tikslas - parengti strateginių ekonominių santykių tarp Lietuvos ir Rusijos koncepciją. *INTERFAX*

* **NAUDA IR IŠDAVYSTĖ.** NATO generalinis sekretorius George Robertson interviu Prancūzijos laikraščiui "Liberation" pareiškė, kad Rusijos prezidento Vladimiro Putino siekimas atkurti santykius su NATO atspindi Rusijos vadovo "pragmatizmą". Į klausimą, ar NATO tylėjimas dėl karo Čėčėnijoje taip pat nėra "pragmatizmo" pasireiškimas, generalinis sekretorius atsakė, kad nerealu tikėtis, jog NATO dėl Čėčėnijos ims bombarduoti Maskvą. Pasak G. Robertsono, Čėčėnija yra Rusijos dalis, tačiau NATO nėra abejinga įvykiams Čėčėnijoje, ir "atvirai kritikuoja" Rusijos veiksmus joje. *INTERFAX*

* **VOKIETIJA LIETUVOS NEPRIPAŽIŠTA.** Pagal liepos 17 d. Vokietijos Bundestago priimtą įstatymą dėl kompensacinio fondo "Atmintis, atsakomybė ir ateitis", kompensacijos Latvijos ir Lietuvos piliečiams, kurie II pasaulinio karo metais buvo uždaryti konclageriuose ar išvežti darbams į Vokietiją, bus mokamos per Rusijos fondą "Savitarpio supratimas ir susitaikymas". Pasak diplomatinio šaltinio, Rusija reikalavo išsaugoti išmokų schemą, kad "nebūtų uždelstas pinigų gavimas" Rusijos, Latvijos ir Lietuvos piliečiams, ir "Vokietijos pusė tam pritarė". Informuoti šaltiniai Maskvoje pranešė, kad kompensacijų mokėjimas nacizmo aukoms Rusijoje "realiai gali prasidėti tik šių metų pabaigoje". *ITAR-TASS, INTERFAX*

* **DRAUGYSTĖ.** Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka Minske susitikdamas su Libijos užsienio politikos žinybos vadovu Abdeliu Rahmanu Mohamedu Šalgamu pažymėjo, kad Baltarusija pasirengusi bendradarbiauti su Libija politinėje ir ekonominėje srityse. Pasak A. Lukašenkos, Baltarusija "pajėgi pateikti Libijai bendradarbiavimo mokslo, švietimo ir karinėje-techninėje srityse projektus". Rusijos vicepremjeras Ilja Klebanovas pareiškė, kad Rusija pasirengusi dalyvauti modernizuojant Libijos armiją. *ITAR-TASS*

* **ČEČĖNIJOS PASIŪLYMAS.** Viename iš Čėčėnijos pietuose esančių kaimų įvyko Ičkerijos parlamento neeilinis posėdis, kuriame buvo pasmerktos bet kokios terorizmo ir politinio ekstremizmo apraiškos. Deputatai ketina remti derybų tarp Rusijos vadovybės ir Čėčėnijos prezidento Aslano Maschadovo surengimą. Posėdyje dalyvavo 30 deputatų iš 51. Tai pirmas toks posėdis per pastarąjį pusmetį. *ITAR-TASS*

* **PARAMA ČEČĖNIJAI.** Čėčėnijos laisvės bylą remianti Tarptautinė parlamentarių grupė Čėčėnijos respublikos Ičkerija prezidentui Aslanui Maschadovui išsiuntė laišką, kuriame teigia, "visais moraliniais, politiniais ir teisiniais būdais padėsianti čėčėnams kovoti už teisę laisvai gyventi savo žemėje kartu su visomis Europos tautomis." Kreipimesi, kuri pasirašė grupės generalinis sekretorius, Kovo 11-sios akto signataras Algirdas Endriukaitis, sakoma, "kad jokia marionetinė valdžia Čėčėnijoje, joks padėties iki 1991 metų restauravimas, jokie imitaciniai rinkimai esant okupaciniam policiniam režimui negali būti teisiški ir teisėti". "Rusijos atsisakymas derėtis su čėčėnais, dalyvaujant trečiajai pusei arba neutralioje teritorijoje rodo, kad Rusija nepripažįsta žmogiškųjų vertybių".

* **TAUTA - UŽ NEPRIKLAUSOMYBĘ.** Baltarusijos opozicinių jėgų surengtame visos Baltarusijos suvažiavime "Už nepriklausomybę" Minske buvo priimtas Baltarusijos Nepriklausomybės aktas. Jame valstybinis suverenitetas paskelbtas neatskiriama baltarusių tautos vertybe, o bet kokie sprendimai ir susitarimai, kuriais siekiama jį likviduoti, pripažinti neturintiais teisinės galios. Suvažiavimo išvakarėse Baltarusijos teisingumo ministerija pareiškė, kad suvažiavime priimti nutarimai neturės teisinio padarinio. *ITAR-TASS*

VASARA – KELIONIŲ METAS

Žuvinto ežero pakrantėje. Dalios Puškorienės nuotr.

KAS VALDO LIETUVĄ?

(Atkelta iš 4 p.)

je. Paskutinis etapas įvyko kovo 10 d. Vilniuje. Į šventę atvyko apie 400 jaunųjų konkurso nugalėtojų iš visų rajonų. Geriausius apdovanojo respublikos prezidentas V. Adamkus. Jis padėkojo visiems, kurie dalyvavo ir ruo-

šė šį konkursą. Kultūros ir mokslo ministras Kornelijus Platelis paminėjo, kad prieš penkerius metus konkursas gimė Varėnoje todėl, kad čia vyko aršiausios kovos prieš okupantus. Mus, varėniškius, pradžiugino dar ir tai, kad

mūsų rajono 9-os klasės mokinukės Agnės Petrauskaitės rašinys buvo pažymėtas aukščiausiu įvertinimu – laimėjo pirmą vietą. Prezidentas jai įteikė vertingą knygą su autografu, o Tautos Fondo atstovas – piniginę premiją.

Susigiminiavę miestai: Cleveland, OH – Klaipėda

KLAIPĖDA RUOŠIASI JUBILIEJUI

Rugpjūčio 1 d. Klaipėda mini savo 748-ąjį gimtadienį. Uostamiesčio mero Eugenijaus Gentvilo teigimu, jokių didelių renginių šiai progai paminėti mieste neorganizuojama. Tradiciškai ši data paminima tik Klaipėdos miesto vėliavos pakėlimu piliavietėje. Gimtadienio proga savo vaidinimus parodė Pilies teatro ir šiuolaikinio šokio grupė "Phoenix".

Jau imta ruošti jubiliejinio, 750-ojo miesto gimtadienio šventės renginių programa, kuri galbūt pratęs net ir tradiciškai liepos pabaigoje organizuojamos "Jūros šventės" renginius. Planuojama,

kad 750-ojo gimtadienio proga uostamiestyje duris atvers ir senosios Klaipėdos miesto pilies ekspozicija. Šiuo metu miestui gražintos senosios piliavietės teritorija valoma ir tvarkoma. Šioje vietoje turėtų įsikurti ne tik muziejus, bet ir laivų stovėjimo vieta. ELTA

MUZIKOS ŠVENTĖ

Rugpjūčio 1 d. Klaipėdoje prasidėjo jau trečioji tradicinė operos ir simfoninės muzikos šventė "Muzikinis rugpjūtis pajūryje". Jos programoje – net keturios premjeros, kurias rugpjūčio 1-22 dienomis galės išvysti ne tik uostamiesčio, bet ir Juodkrantės, Palangos bei Nidos žiūrovai. Klaipėdos muziki-

nio teatro direktoriaus Stasio Domarko teigimu, šventę pradės Jery Boko miuziklas "Smuikininkas ant stogo", kuris laikomas pasauliniu šedevru ir ne kartą sulaukė didžiulio pasisekimo. Pagrindinius vaidmenis sukūrė Šarūnas Juškevičius, Virgis Pupšys bei Laimonas Pautienius.

Per 20 šventės dienų planuojama 14 pasirodymų, kurie vyks Klaipėdos muzikiniame teatre, Juodkrantės bei Nidos kultūros namų lauko scenose bei Palangos vasaros estradoje. Žiūrovai galės išvysti operas "Halka" ir "Franческа da Rimini" bei A. Bražinsko miuziklą "Šnekučiai". Premjeros skirtos šalyje gyvenančių lietuvių, lenkų, rusų ir žydų tautoms. ELTA

Paskutinės naujienos

NEPASIRAŠĖ "NAUJOSIOS POLITIKOS" SKELBĖJAI

"Karaliaučiaus kariniam forpostui - ne!" - skelbia rugpjūčio 1 d. "Lietuvos aide" išspausdintas kreipimasis, kurį, Mažosios Lietuvos reikalų tarybos pakviestos pasirašė Lietuvos partijos bei visuomeninės organizacijos, išskyrus Liberalų ir Naująją sąjungą. Kreipimasis skirtas Lietuvos prezidentui V. Adamkui, Seimo pirmininkui V. Landsbergiui ir vyriausybės vadovui A. Kubiliui. Siūloma imtis žygių, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija bei Europos Taryba svarstyty Karaliaučiaus srities demilitarizavimo klausimą.

VAGYS – MILIJONIERIAI

"Lietuvos aide" išspausdintame A. Driziaus rašinyje "Korupcijos tyrimas gali atvesti į buvusias Vyriausybes" primenama, jog prieš investuodama į "Mažeikių naftą", JAV kompanija "Williams" užsakė tyrimą, kurio tikslas buvo sužinoti korupcijos ir nusikalstamumo lygį buvusios Sovietų Sąjungos naftos perdirbimo gamyklose. Ši studija ilgą laiką buvo slapta

dokumentas. Dabar jos ištraukos pateikiamos skaitytojams. Iš minėtos studijos aiškėja, jog amerikiečiai žinojo, kad "Mažeikių naftą" yra apipynusi daugybė firmų – "tarpininkių", per kurias kasmet iš gamyklos buvo išvagiama apie 500 mln. litų. Dažniausiai šias firmas per savo patikėtinius valdė gamyklos direktoriai, nusikaltėliai bei ... "Vyriausybės pareigūnai".

KAS UŽPUOLĖ EIŠIŠKES?

"Lietuvos ryte" išspaus-

dintame straipsnyje "Padegėjo išpuoliai pasėjo baime Eišiškėse" rašoma, jog vakare miestelyje užverda neįprastas raktinis gyvenimas: norėdami apsaugoti savo turtą, gyventojai per naktį budi gatvėse, nes nuo gegužės mėnesio Eišiškėse siautėja nežinomas padegėjas. Neseniai pavyko apsaugoti N. Petrusevičiaus medinį ūkinį pastatą, kuris buvo padegtas apie 10:30 val. vakaro. Į nelaimės vietą subėgo ne tik N. Petrusevičiaus kaimynai, bet ir kelių aplinkinių gatvių gyventojai.

Ohio valstijos gubernatoriaus Bob Taft atstovas August Pust Vilniuje susitiko su Lietuvos Parodų Rūmų direktoriumi Aloyzu Tarvydu. Nuotraukoje: A. Pust įsėgė A. Tarvydai Ohio valstijos ženkleli.

Girdėta iš Vilniaus

• **V. ADAMKUS LANKĖSI KALIFORNIJOJE.** Prezidentas Valdas Adamkus dalyvavo "Lietuvos Vyčių" organizacijos suvažiavime Los Angeles. Jam buvo suteiktas šios organizacijos garbės nario vardas "už demokratinį vadovavimą savo šaliai ir nuolatinę paramą "Lietuvos Vyčiams". Vyčiai yra viena seniausių lietuvių katalikų organizacijų JAV. Vienas pagrindinių jos tikslų - palaikyti ir puoselėti lietuviškos tautinės bendruomenės sąmonę. Beveik 90 organizacijos gyvavimo metų Lietuvos vyčiai ne sykį JAV politikams ir visuomenei propagavo Lietuvos nepriklausomybės siekius. Šiuo metu jie aktyviai užsiima labdarine veikla.

• **NAUJASIS AMBASADORIUS.** Naujasis JAV ambasadorius Lietuvoje John Tefft yra pirmasis JAV ambasadorius Lietuvoje, kalbantis lietuviškai. Tai aiškiai rodo JAV pagarbą Lietuvos žmonėms, turtingam jos kultūriniam palikimui ir vietai transatlantinės bendruomenės šeimoje. Taip per naujojo ambasadoriaus pristatymo iškilmės Valstybės departamente pažymėjo JAV valstybės departamento sekretoriaus pavaduotojas Thomas Pickering. Kalbėdamas apie John Tefft profesines savybes, valstybės sekretoriaus pavaduotojas atkreipė dėmesį į tai, kad jis gerai žino apie Lietuvos nepriklausomybės kovas, regiono istoriją ir dabartines šalies problemas.

• **PARAMA.** Sekretoriaus pavaduotojas Thomas Pickering patikino, jog JAV mato dideles bendradarbiavimo galimybes energetikos, farmacijos, telekomunikacijų, transporto, informacijos ir biotechnologijų srityse. Jis užtikrina, jog Amerika visiškai palaiko Lietuvos narystę Pasaulio prekybos organizacijoje, o tai padės pritraukti kapitalą, plėsti prekybą bei užtikrinti ekonomikos augimą.

• **PINIGAI PARTIJOMS.** Remiantis pernai priimtu Politinių partijų ir organizacijų finansavimo įstatymu, iš valstybės biudžeto didžiausią dotaciją gaus valdančioji konservatorių partija, kuriai bus skirta beveik 167 tūkst. litų. Krikščionių demokratų partija gaus beveik 64,5 tūkst. litų, LDDP iš biudžeto bus skirta beveik 63 tūkst. Lt, Centro sąjungai - beveik 50 tūkst. litų, Lietuvos Socialdemokratų partijai - 42 tūkst. litų, Lietuvos liberalų sąjungai - 32 tūkst. litų. Naujoji sąjunga gaus 28 tūkst. litų, Lietuvos valstiečių partija - 22 tūkst. Lt., Lietuvos lenkų rinkimų akcija - 21 tūkst. litų. Iš viso 2000 metų valstybės biudžeto dotacija politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms yra 980 tūkst. litų. Pirmoji šios sumos pusė joms buvo skirta prieš savivaldybių tarybų rinkimus.

• **PASIŪLYMAS.** "Jaunoji Lietuva" ragina politines partijas atsisakyti dotacijų iš valstybės biudžeto. Kaip pranešė jaunlietuvių vadas parlamentaras Stanislovas Buškevičius, "Jaunosios Lietuvos" tarybos posėdyje buvo priimtas kreipimasis į politines partijas, kuriame raginama raginama iš valstybės biudžeto neimti nei cento. "Jaunoji Lietuva" tokią savo iniciatyvą motyvuoja dabartine sudėtinga Lietuvos situacija. Taip būtų sutaupytos nemažos lėšos, kurios galėtų būti skirtos vaikų, senelių bei socialiai remtinų asmenų išlaikymui.

• **BAŽNYČIA IŠSAUGOJO BRANGENYBES.** Trakų Švenčiausiosios Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčios dekanas klebonas V. Rūkas atvėrė 25 metus saugotą didžiulę paslaptį. Visuomenė išvydo unikalius, kelis šimtmečius slėptus ir laikytus pražuvusiais Trakų bažnyčios lobius, kurie šiuo metu rodomi Taikomosios dailės muziejuje, parodoje "Krikščionybė Lietuvos mene". Klebonas tuos lobius 1975 metais surado po sakykla, remontuojant Trakų bažnyčios grindis.

• **VAGYSTĖS IR TYČINIAI BANKROTAI.** Prieš metus Lietuvos bankas paskolino bankrutuojančiam "Litimpeks" bankui 20 mln. litų. Tik dabar paaiškėjo, kad šiuos pinigus "Litimpeks" bankininkai sugebėjo pervesti į fiktyvias "ofšorines" bendroves bei už juos nupirkti bankrutavusio banko akcijų. Lietuvoje paplitusi ir įmonių dirbtinio bankroto praktika. Paprastai tai daroma taip: įmonei, kuriai ketinama iškelti bankroto bylą, suteikiama paskola. Sutartyje numatoma, kad, suėjęs skolos grąžinimo terminui, įmonė moka iki 5 proc. palūkanų per dieną. Todėl 100 tūkst. litų skola labai greitai gali padidėti iki 2 mln. litų, ir tada bankrotas – neišvengiamas.

• **IEŠKINIAI.** 31 iš 60 Lietuvos savivaldybių ketina teistis su centrine valdžia. Rugpjūčio pirmoje pusėje dėl lėšų išieškojimo ketinančios bylinėtis savivaldybės Lietuvos savivaldybių asociacijai ketina perduoti savo ieškinius.

• **UŽMOKESTIS UŽ SKALDYMĄ.** "Moderniųjų" krikščionių demokratų sąjungos "lyderis" V. Bogušis jau beveik susitarė dėl galimybės į naują Seimą kelti kandidatūrą pagal kurios nors iš centristinių partijų rinkimų sąrašą. Naujosios sąjungos, centristų ir liberalų lyderiai sutiko į savo rinkimų sąrašus priimti po kelis "moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos atstovus. (Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras)

Neįtikėtina, bet...

SUNAIKINTAS "LIETUVIO KALENDORIUS"

Algirdas Gustaitis

Neįtikėtina, kad dabartinėje Nepriklausomoje Lietuvoje būtų naikinamos lietuviškos knygos. Gaila, bet tai įvyko. Štai kaip apie tą įvykį paskelbė "Draugas" (žr. 127 nr., š. m. birželio 29 d.):

"Lietuvio kalendoriaus" leidėjai paskirta bauda

Vilnius, birželio 28 d. (BNS) – Vilniaus miesto II apylinkės teismas už tautinę nesantaiką kurstančią produkciją skyrė 1,000 litų baudą "2000 lietuvių kalendoriaus" leidėjai Danutei Balsytei-Lideikienei.

Teismo sprendimu, sunaikinami spaustuvių "Spindulys", įvairiuose Vilniaus ir kitų miestų knygynuose, Valstybės saugumo departamento (VSD) Šiaulių skyriuje esantys kalendoriaus egzemplioriai bei jų gamybai panaudotos poligrafijos priemonės.

Tokį nuosprendį teismas priėmė, išnagrinėjęs vasarį Valstybės Saugumo Departamento surašytą Administracinės teisės pažeidimų protokolą dėl administracinės nuobaudos skyrimo D. Balsytei. Teismas nustatė, kad jos kaltė įrodyta. Skirdamas minimalią baudą, teismas atsižvelgė į D. Balsytės amžių, sveikatą ir pajamas. [...]

"2000 lietuvių kalendorius" buvo labai papiktinęs Lenkiją ir kitus Lietuvos kaimynus, nes jame išspausdintas žemėlapis, kuriame dalis Lenkijos, Baltarusijos ir Rusijos buvo pavadintos laikinai okupuotomis etninėmis lietuvių žemėmis.

D. Balsytė "2000 lietuvių kalendoriaus" leidimą laiko švietėjiška labdara. Ji yra sakiusi, kad kitame "Lietuvio kalendoriuje" ne tik nurodys, kokios etninės lietuvių žemės okupuotos, bet ir kas, ir kada jas okupavo.

Kalendoriuje – knygoje griežtai rašoma, kaip buvo pradėta kurti sovietinė bolševikų imperija. Ar pavardžių,

skaičių minėjimas yra nusikaltimas?

Knygoje "2000 lietuvių kalendorius" išspausdintas daugeliui lietuvių nežinomas ar primirštas LR Vyriausybės nutarimas, priimtas 1991 m.

**LR Vyriausybės
1991 rugpjūčio 26
nutarimas Nr. 360
Dėl SSSR gynybos
ministerijos, SSSR vidaus
reikalų ministerijos
ir SSSR valstybės
saugumo komiteto įstaigų
darbuotojų socialinės
reabilitacijos bei jų
šeimos narių
socialinių garantijų**

Atsižvelgdama į lojalumą Lietuvos Respublikos įstatymams ir Vyriausybės nutarimams, poziciją likviduojant bandyto įvykdyti SSR Sąjungoje valstybinio perversmo padarinius Lietuvoje, taip pat siekdama padėti SSSR gynybos ministerijos, SSSR vidaus reikalų ministerijos ir SSSR valstybės saugumo komiteto darbuotojams suvokti esamą padėtį ir būti naudingiems visuomenės demokratinės raidos procese, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Nustatyti, kad Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės aktais likviduojamų SSSR gynybos ministerijos, SSSR vidaus reikalų ministerijos ir SSSR valstybės saugumo komiteto įstaigų darbuotojams, išreiškusiems pageidavimą dirbti Lietuvos Respublikai ir jai nenusikaltusiems, taikomos:

1.1. Lietuvos gyventojų užimtumo įstatymo numatytos įdarbinimo, permokymo ir perkvalifikavimo, bedarbio pašalpų skyrimo ir mokėjimo garantijos, kurių įgyvendinimas organizuojamas nurodytų įstaigų buvimo vietose;

1.2. Lietuvos butų kodekse numatytos garantijos. Perduodamas savivaldybėms žinybinis butų fondas nuomojamas buvusiems tiesioginiams jo naudotojams. Esant teisiniam pagrindui, šis fondas gali būti privatizuotas, parduodant jį tiesioginiams nuomotojams. Butų gavimo eilės, sudarytos nurodytose įstaigose, bendra tvarka perkeliama į savivaldybės sudaromas eiles;

1.3. Lietuvos darbo įstatymų kodekse numatytos garantijos, įskaitant atostogas ir nepanaudotą joms laiką;

1.4. garantijos, kad tu-

"Lietuvio kalendoriaus" sudarytoja Danutė Balsytė -Lideikiene.

rint ar įgijus teisę į valstybinio draudimo pensiją, įskaitomas tarnybos nurodytose įstaigose laikas;

1.5. visos kitos Lietuvos įstatymuose ir Vyriausybės nutarimuose numatytos bei nurodytų asmenų teisinį statusą atitinkančios garantijos.

2. Iš lėšų, gautų nacionalizavus ar privatizavus 1 punkte nurodytų įstaigų tur-
tą:

2.1. sukurti specialias šių įstaigų darbuotojų ir jų šeimos narių perkvalifikavimo bei įdarbinimo programas;

2.2. prireikus padengti kitas šių įstaigų darbuotojų ir jų šeimos narių socialinės reabilitacijos išlaidas.

3. Nustatyti, kad Lietuvos teritorijoje Lietuvos Vyriausybės aktais likviduojamų SSSR gynybos ministerijos, SSSR vidaus reikalų ministerijos ir SSSR valstybės saugumo komiteto įstaigų darbuotojų, išreiškusių pageidavimą dirbti Lietuvos Respublikai, šeimos nariai turi teisę į Lietuvos Respublikos gyventojams teikiamas socialines garantijas.

Lietuvos Respublikos teritorijoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės aktais lik-

viduojamų SSSR gynybos ministerijos, SSSR vidaus reikalų ministerijos ir SSSR valstybės saugumo komiteto įstaigų darbuotojams, išreiškusiems norą išvykti iš Lietuvos Respublikos į RSFSR, butų ir kitos socialinės garantijos nustatomos susitarimo su RSFSR pagrindu.

G. Vagnorius
Lietuvos Respublikos
Ministras Pirmininkas

Kalendoriuje spausdinamas politinio kalinio pasisakymas, atskleidžiantis, ką toks vyriausybės nutarimas reiškia:

KITA NUOMONĖ

Valstybė negali laiku sumokėti pensijų, o tuo pat metu, remiantis 1991 m. rugpjūčio 26 d. G. Vagnoriaus vadovaujamos vyriausybės nutarimu Nr. 360 dėl SSSR KGB darbuotojų ir jų

šeimų narių garantijų, išleidišamos milžiniškos sumos KGB darbuotojų pensijoms mokėti.

Pensijų mokėjimas asmenims, kovojusiems prieš Lietuvos patriotų siekį atkurti Lietuvos Nepriklausomybę, yra nusikaltimas Lietuvai, pasityčiojimas iš Lietuvos žmonių aukų.

Jeigu dėl to tylėtų eilinis, nežinantis tokių faktų žmogus, dar galima būtų suprasti, bet kai tyli Seimo nariai – ir tebetyli iki šiol – jų tylėjimą galima suprasti kaip pritarimą tokiam pasityčiojimui iš šimtų tūkstančių žmonių, padėjusių galvas ir nežmoniškas kančias ant Lietuvos laisvės aukuro.

Išmokamų šiems Lietuvos naikintojams sumų Vyriausybė neskelbia. Tačiau

tokių SSSR Valstybės saugumo (KGB) darbuotojų buvo 12 tūkstančių, SSSR Vidaus reikalų ministerijos Lietuvoje darbuotojų, priklausių KGB – 18 tūkstančių, tardytojų, prokurorų, teisėjų, dalyvavusių politinėse bylose ar vykdžiusių kitas KGB užduotis – 8 tūkstančiai. O kiek dar yra okupacinio laikotarpio darbuotojų šeimų narių, gaunančių pensijas, vienaip ar kitaip susietas su tų darbuotojų represiniu darbu?

Valstybės žiniose nerasime duomenų apie šių asmenų pensijų dydžius, o jie yra pritrenkiantys, dešimtimis kartų didesni už eilinio pensininko pensiją, politinio kalinio pensiją su 136 Lt priedu. Pavyzdžiui, genocido vykdytojas, buvęs politinių bylų prokuroras J. Bakučionis gauna 2300 Lt mėnesinę pensiją. KGB generolas Vaigauskas gauna per 3 tūkst. litų mėnesinę pensiją. Tokį sąrašą galima būtų tęsti ir tęsti. Galima manyti, kad dešimčių tūkstančių kagėbistų, terorizavusių Lietuvą, vidutinė mėnesinė pensija yra apie 2000 Lt. Taigi, Lietuvos mokesčių mokėtojai vien KGB darbuotojams, neskaitant dešimčių tūkstančių kitų represinių struktūrų darbuotojų, per vieną mėnesį išmoka apie 80 milijonų litų, o per metus – 960 mln.

Kodėl šiems asmenims mokamos pensijos? Vienas iš gan svarbių pareigūnų pasakė, kad šie žmonės irgi dirbo. Taip, jie dirbo, tik reikėtų pažiūrėti, ar nuo tokio darbo ant jų gaunamų Lietuvos pinigų nelieka kruvinų pirštų atspaudai.

1. Už kokius "nuopelnus" Lietuvos budeliai yra
(Nukelta į 7 p.)

V. Žemkalnio gimnazijos mokiniai XI lietuvių tautinių šokių šventėje Toronte.

Irenos Kriaučeliūnienės nuotr.

Jaunimo puslapis

"Aušros" dešimtokės klausia

Šiomet lituanistinėje mokykloje istorijos pamokose nagrinėjome 1795-1939 m. laikotarpį, o geografijos – socialinę ir ekonominę geografiją. Sužinojome, kad Lietuva labai nukentėjo per I pasaulinį karą, kai dėl viešpatavimo joje kovojo Rusija ir Vokietija. Po to karo ir 123-jus metus trukusios okupacijos Lietuva 1918 m. paskelbė Nepriklausomybę, bet laisvę turėjo išsikovoti. Tos kovos užtruko daugiau kaip du metus. Bet po visų tų vargų Lietuva labai greitai atsigavo: iki 1925 metų (per 7 metus) karo nuostoliai buvo išlyginti, ekonomika pasiekė prieškarinį lygį ir greitai augo. Net pasaulinė depresija nesustabdė Lietuvos ekonominės ir kultūrinės pažangos. Emigracija labai sumažėjo, nes gyvenimo sąlygos Lietuvoje gerėjo.

Lyginome tą laikotarpį su dabartimi. 1990 m. Lietuva vėl atgavo Nepriklausomybę – šįkart po 50 m. okupacijos (plg. su 123 m.). Šįkart nebuvo karo, kraštas nebuvo apgriautas. Ir išsimokslinusių žmonių dabar – daug daugiau negu buvo 1918 m. Todėl ekonomika ir gyvenimo sąlygos dabar turėtų gerėti greičiau negu po 1918 m. Bet to nėra. Po 10 metų laisvės Lietuvos ekonomika – dar blogesnė negu buvo 1989 m., yra daug socialinių problemų. Mes klausėme: kodėl taip yra? 10-ojo skyriaus mokinės surašėme dalį savo klausimų Lietuvos prezidentui ir gyventojams. Gal kas nors iš mūsų klausimus per spaudą atsakys?

Teresė Paškonytė

Laikraščiuose skaičiau, kad "Inkaro avalynės" darbi-

ninkai sėdėjo be darbo ir laukė, kad įmonės savininkai jiems išmokėtų beveik metus neišmokėtus atlyginimus. Jie taip pat reikalavo, kad įmonė vėl veiktų ir kad vėl būtų įjungtas 5 tonas sveriantis įrenginys, kurį "Inkaro avalynės" savininkai ruošėsi išardyti, išvežti ir, turbūt, parduoti. Bijodami, kad įmonės savininkai išveš mašinas ir uždarys fabriką, darbininkai budėjo ir naktimis. Vėliau kai kurie ir bado streiką pradėjo. Tuo metu įmonei elektrą išjungė, nes jos savininkai buvo skolingi "Kauno energijai" beveik milijoną litų, o "Lietuvos telekomui" – beveik 100 000 Lt. Panašių įvykių yra ir kitose įmonėse.

Kaip Jums ši problema atrodo? Kas daroma? Ar įmonių savininkai gali neužmokėti darbininkams ir išsiskolinti už elektros energiją, o paskui parduoti fabriką ar mašinas ir kūr nors pabėgti su pinigais? JAV yra įstatymai, kurie apsaugo darbininkų teises. Jeigu įmonė bankrutuoja, valdžia paima visą jos turtą ir iš jo užmoka dalį skolų. Tarpukario nepriklausomoje Lietuvoje taip pat buvo tokie įstatymai. O dabar?

Vesta Dvareckaitė

Aš, Vesta Dvareckaitė, namie ir kitur išgirstu nelabai malonių žinių apie Lietuvą. Pavyzdžiui, neseniai Jonavoje buvo geriausiais ir turtiniausiais bankas, bet jis staiga bankrutavo. Yra gandų, kad pagrindiniai asmenys susirinko visus pinigus ir pabėgo į užsienį. Be vagystės juk taip negalėjo atsitikti, kad vieną dieną bankas – turtiniausias, o kitą – kaip iššluotas, nė cento nėra. Kas dabar

atsitiks su žmonėmis, kurie dėjo centą prie cento, nešė į banką, taupė ir manė, kad praturtės ir nebereikės taip sunkiai duoną pelnyti? O dabar tie žmonės nežino, ką daryti. Kai kurie jau beveik badauja, o kiti pradeda net plėšikauti dėl duonos kąsnio. Ar tie žmonės savo sutauptus pinigus atgaus? Kas daroma, kad ateityje santaupos Lietuvos bankuose būtų saugios?

Aurelija Maleckaitė

Norėčiau sužinoti, kodėl Lietuvoje labai kyla maisto, benzino, butų, namų ir kitų daiktų kainos, bet atlyginimai visai nekęs. Daugelis žmonių beveik visą atlyginimą išleidžia maistui, kurui ir nebūti pinigų kitiems dalykams. Pavyzdžiui, jie negali nuvažiuoti prie jūros ir ten pailsėti, nes neturi tam pinigų. Amerikoje yra nustatytas minimalus atlyginimas, o ar jis yra Lietuvoje?

Dabar Lietuvoje yra daug benamių, elgetų ir girtuoklių. Gal valdžia galėtų pastatyti benamiams prieglaudą? Gal prezidentas galėtų žmones sukviesti į talką pagražinti Lietuvą, nes dabar mokyklų sienos ir tvoros aprašinės ir nešvarios, keliai sudarkyti, o žmonės pasikeitė ir nieko patys nebetvarko.

* * *

Klyvlende (Cleveland, OH) yra daug lietuvių, neseniai atvykusių į Ameriką. Šie lietuviai man daug pasakoja apie Lietuvą, bet mintyse labiausiai išlieka pasakojimai apie Lietuvos baisenybes. Viena draugė sakė, kad oi, kiek ten yra prostitučių. Tai yra tikra problema. Pati esu mačiusi laikraščius ir jauni-

kad merginas atitrauktų nuo gatvių, jaunimą mokyti moralės ir susilaikymo? Čia yra Lietuvos ateitis.

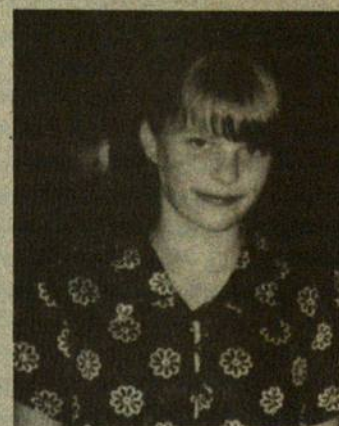
Vaiva Bučmytė

mui skirtų žurnalų iš Lietuvos. Baisu! Amerikoje tokius dalykus rastum tik "R-rated" filmuose (rodomi tik suaugusiems) ir pornografiniuose žurnaluose, kurie pardavinėjami tik specialiose parduotuvėse, į kurias nepilnamečiai neįleidžiami.

Lietuva nuo senų laikų yra krikščioniškas kraštas. O ir dar seniau, pagonybės laikais, lietuviai tvirtai pripažino ištikimybę žmonai arba vyrui. O dabar – naktimis merginos tiesiog parsiduoda. Kas atsitiko? Suprantu, rusai komunistai kraštą jau beveik pabaigė gadinti.

Bet dar yra vilties. Lietuvoje auga nauja karta, kuri galėtų greitai viską atitaisyti. Bet gaila, kad šitos kartos dauguma nėra į bažnyčią, o gimnazijos dar nebaigusios merginos jau gimdo arba darosi abortus. Vaikų namai pilni pamestinukų, o miestai ir miesteliai – "gatvės vaikų".

Ar kas nors yra daroma,

Žavinta Maleckaitė

Daug kas sako, kad žmonės, kurie yra valdžioje, susigriebė visus pinigus iš gyventojų, bet valstybės išdui trūksta pinigų. Dabar valdžia nežino, ką daryti, o gyventojai vis skursta ir skursta. Jeigu valdžia nesusigriebtų visų pinigų sau, o tikrai rūpintųsi žmonėmis – kad algos kiltų, kai kainos kyla; kad algas išmokėtų laiku; kad prižiūrėtų įmones ir neleistų joms be reikalo bankrutuoti – Lietuvoje pasidarytų lengviau gyventi. Tada žmonėms nebereikėtų išvažiuoti iš Lietuvos. Tai labai svarbu, nes jeigu visi emigruos, Lietuvoje nebeliks lietuvių. Tada ją užims svetimtatai ir Lietuvos nebus!

* * *

Norime, kad Lietuva vėl būtų gera, graži ir laiminga šalis. Pašome visus, kas gali, padėti Lietuvai ir lietuviams.

Parengė Vida Bučmienė

DEŠIMT VASARŲ

Stacy Lee

*Dešimt vasarų nuplovė mano skausmą,
atgaivino saulės ugnimi,
įteikė vilties sparnuotą paukštę,
nuoskaudas slopino užmarštim.*

*Man aksominių naktų gilybė
laumės laimę būrė iš žvaigždžių,
kad galėčiau laiką pasivyti,
išnešiotą slėny sutemų.*

*Ir neklausk, kodėl aš čia atklydau,
nedraskyk užgijusių žaizdų!
Dešimt vasarų ant tako kasdienybės
žarsto pelenus nutolusių dienų.*

St. Petersburg, FL

XI lietuvių tautinių šokių šventėje – mažieji Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos šokėjai. Vyto Klorio nuotr.

SUNAIKINTAS "LIETUVIO KALENDORIUS"

(Atkelta iš 6 p.)

taip dosniai pamaloninti normaliam Lietuvos pensininkui net nesvajojamo dydžio pensijomis? O gal kažkas iš "aukštų" vyrų jiems pažadėjo jų atkakliai siekti ir tik jiems skirtos komunistinio rojaus garantijas?

2. Kiek šių nusikaltėlių

"socialinis aprūpinimas" kainuoja Lietuvai?

3. Kaip vertinti tą faktą, kad į pirmą vietą yra pastatytas okupantas ir jo talkininkas, budelis, o ne Lietuvos patriotai, savo kančia ir gyvybėmis nutiesę kelią į Lietuvos Valstybės Nepriklausomybę?

4. Kada Lietuvos Seimas ir Vyriausybė supras, kad valstybės lėšos yra ne premjero asmeninis turtas ir jas privalo naudoti Lietuvos, o ne svetimų valstybių interesams?

Petras Cidzikas
Disidentas, politinis kalnys
(Tęsinys – kitoje laidoje)

LIETUVA ĮVERTINA IŠEIVIJOS NUSIPELNIUSĮ KULTŪRININKĄ

Iš Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijos gauta žinia, kad Vilniuje, puošniame Teatro, muzikos ir kino muziejuje įkurtas Petro Maželio fondas. Jame išdėstyta visa šio kultūrininko veiklos medžiaga. Apie Petro Maželio kūrybą ir fondo įkūrimą buvo plačiai skelbiama per Lietuvos elektroninę ir laikraštinę žiniasklaidą.

Gyvenimo tėkmėje paprastai žygiuojame su lygiaukšte minia, patys nesukeldami jokių bangų bei kitų neužkliudomi. Bet kartais susiduri su asmeniu, kuris savo ypatumais išsiskiria iš aplinkos ir stabteli juo pasidomėti. Artimiau jį pažinęs, greit įsitikini, kad jis yra keliomis pakopomis aukštesnis už eilinę minią ir staiga supranti, kodėl Lietuva susidomėjo mūsų Petru Maželiu ir jo darbų sandaupa?

Šis žmogus – aktorius, režisierius, tapytojas, dekoratorius, drožinėtojas, dainininkas, žurnalistas, per 65-erius su kaupu metus sukūręs daug lietuviškų kultūrinių gėrybių. Jo įnašas į išeivijos meno sceną yra milžiniškas. Jo vardas pirmauja tarp išeivijos teatro meno vadovų. Apie tai liudija gausūs pripažinimai, premijos, žymenys... Jo vertingos recenzijos išmargino daugelį mūsų spaudos puslapių. Žodžiu, Petro Maželio pėdos yra giliai įmintos į išeivijos didžiųjų menininkų įamžinimo grūdą.

Į vaidybos meno aukštybes jį iškėlė įgimto pašaukimo, aukšto teatrinio pasiruošimo ir daugiamečio patyri-

Karolis Milkovaitis

mo sparnai. Jo gabumai buvo pastebėti ankstyvoje jaunystėje. Dar gimnazijoje, mokytojų paskatintas, jis dalyvavo meno parodose su savo skulptūromis, paveikslais. Baigęs Utenos gimnaziją, jis pradėjo studijuoti Dotnuvos žemės ūkio akademijoje. Tačiau sulaukęs 21-rių, Petras buvo pašauktas atlikti būtinąją karinę prievolę Lietuvos kariuomenėje. Ten jo gabumus greitai pastebėjo viršininkai. Jam buvo leista suorganizuoti kareivių chorą. Jis kurdavo, ruošdavo ir vedavo karių radijo programas, kurios buvo transliuojamos per Lietuvos radiofoną. Kareivinės bei jų niūrūs rajonai greitai buvo išpušti P. Maželio kūriniais. Jo nuopelnai buvo tokie išpūdingi, kad 1938 metais, Vasario 16-osios proga jis buvo apdovanotas LDK Gedimino ordino medaliu. Tai buvo negirdėtas įvykis tuometinėje Lietuvoje: būtinios tarnybos eilinis kareivis taikos metu apdovanotas aukštu valstybiniu žymeniu! Apdovanojimo akte buvo įrašyti šie išsidėmėtinai žodžiai: "... už nuopelnus Lietuvai..."

Baigęs karo tarnybą, Petras atsiduria konservatorijoje ir mokosi dainavimo bei klasikinio šokio. Konservatorijoje jis studijavo tol, kol vokiečių okupacinė valdžia 1943 metais ją uždarė.

Meno polėkių vedinas, Petras Maželis atsiduria Kauno Didžiajame (buv. Valstybės) teatre. Čia jis greitai apsipranta ir sėkmingai atlieka

pagrindinius vaidmenis operetėse: "Linksmoji našlė", "Grafas Liuksemburgas", "Lengvoji kavalierija", "Širdis ir ranka"... Atrodė, kad jo ateitis teatre – šviesi, bet atėjusi karo audra visas viltis sudaužė. Kaip ir tūkstančiai tautiečių, Petras turėjo pasitraukti į Vakarus.

Vakaruose (pirma – Vokietijoje, paskui – Amerikoje), jo įvairiaspalvis meniškų polinkių žiedas pilnai išsiškleidžia. Su Klyvlendo (Cleveland, OH) "Vaidilos" grupe, vėliau – su Los Angeles "Dramos sambūriu" jis pastato daug veikalų. Gastroliuoja po didesnius Šiaurės Amerikos lietuvių telkinius, Lietuvą ir Suvalkų trikampį, visur pelnydamas labai palankius atsiliepimus. Apie tai liudija premijos, žymenys, palankūs spaudos atsiliepimai.

Jei veikalą statant pritrūksta dekoracijų, Petro Maželio teptukas jas vykusiai nutapo. Vaidintojų kostiumai ir kiti rūbai paruošiami pagal jo brėžinius ir nurodymus.

Bet režisieriaus vardas kartais būna pernelyg lengvai prikeriamas. Geras režisierius yra tas pats, kas geram orkestrui yra akademinis muzikos mokslų baigęs dirigentas; baletui – išsimokslinęs baletmeisteris ar chormeisteris. Petras Maželis tai gerai suprato. Nors jis iš Lietuvos atsivežė gerą vertingo patyrimo krūvį, tačiau apsigyvenęs Klyvlende, tuoj pat įstojo į vietinę *Fen* kolegiją – dramos meno studijuoti. Greita darbo su vietine vaidintojų grupe, jis buvo kviečiamas į žymesnius lietuvių telkinius, kur buvo statomos operos ar klasikiniai dramos kūriniai.

Geras režisierius yra tas, kuris "numarintą" veikalą moka atgaivinti ir jį vėl išskelti. Petras Maželis yra vienas iš tokių!

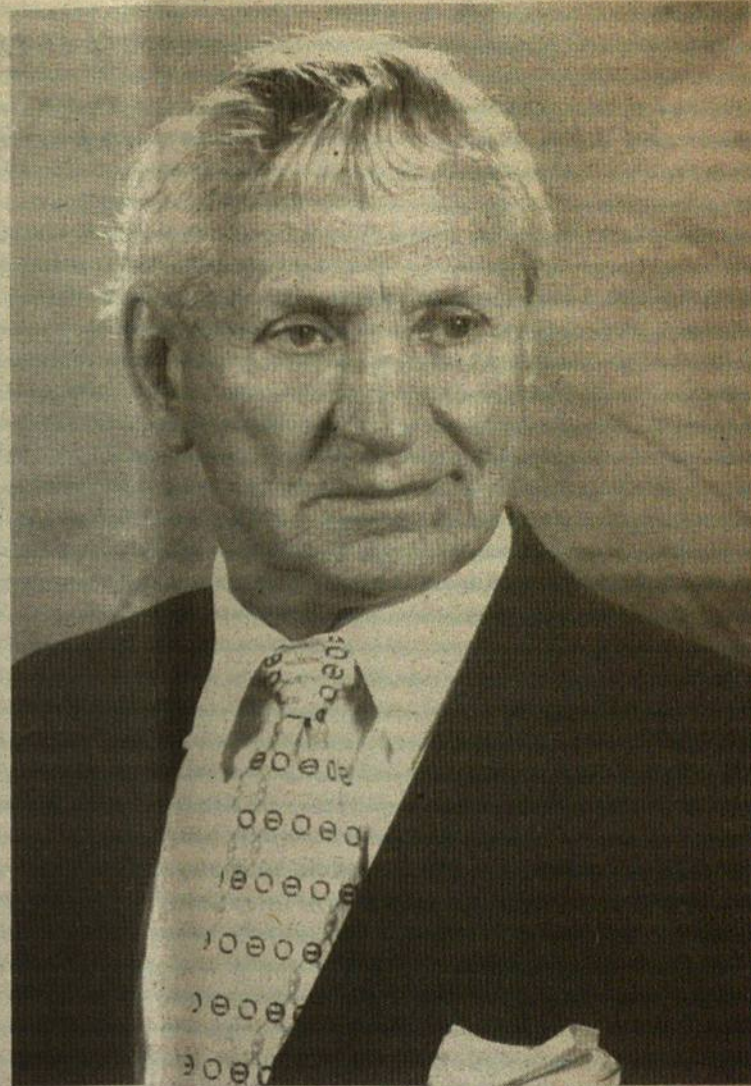
Norint įvardinti visus Petro Maželio nuopelnus, reiktų daugelio laikraščio puslapių. Išeivija yra dėkinga Lietuvos Respublikos Kultūros ministerijai už Petro Maželio fondo įkūrimą Teatro, muzikos ir kino muziejuje. Gi pačiam Petrai linkime geros sveikatos ir saulėtos ateities.

OPA – OPA

Laimutė Matutytė-Česnyienė

Opa – opa, į Europą trauksime visi, kaukių fone paslaptį – "gražūs" ir "mieli".

Opa – opa, į Europą bėkime greičiau. Pieno upės plaukia, ten šviesiau, šviesiau...

Režisierius Petras Maželis

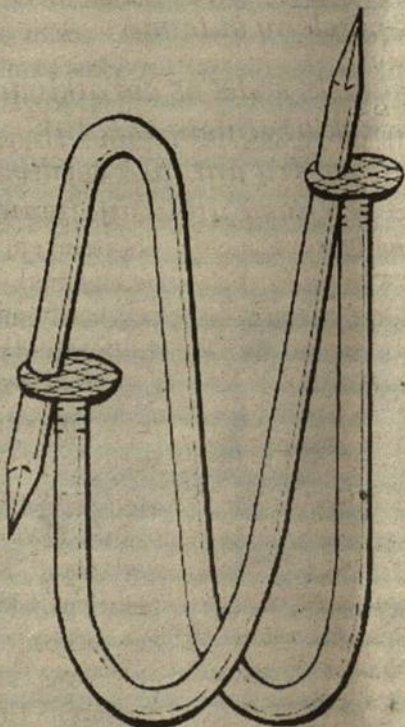
Šiomet, birželio 24 d., antrųjų mirties metinių proga, po Kalvarijų bažnyčios klebono, kun. K. Latožos atlaikytų šv. Mišių, Vilniaus Antakalnio kapinių Menininkų kalnelyje buvo pašventintas paminklas a. a. Liudui Sagiui. (Nuotrauką redakcijai pateikė A. Giedraitienė)

Lietuvos Respublikos Garbės konsulė Ingrida Bublienė ir Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas August Pust, aplankę Vilniuje gyvenančią buvusią klyvlendietę, ilgametę "Grandinėlės" šokėjų mokytoją Aleksandrą Sagienę.

VINIASKLAIDA

VINIASKLAIDA

ĮSIKALK Į GALVĄ

JONAS SURDOKAS

Vadovų, dalyvių ir žiūrovų
įspūdžius apie XI tautinių
šokių šventę
užrašė Romas Kasparas

(Pabaiga. Pradžia - 28 nr.)
Albertas Stalioraitis iš
Argentinos:

– Mane sujaudino tūkstančių žmonių ovacijos. Verkiau, matydamas vaikus šokant. Tai – gražiausiais momentais šioje šventėje.

Vyskupas Paulius Baltakis iš New York:

– Pastebėjau, kad šventė buvo labai gerai organizuota. Darbas atsipirko, visi patenkinti šokių išraiška. Ypatinai išsiskyrė Lietuvos šokių grupės. Aiškiai matyti, kad jos yra geriau paruoštos už mūsų išeivijos grupes. Kai pamatai, tiek daug gražaus jaunimo ir tokią masę (5-6 tūkstančiai) entuziastingų žiūrovų, pajunti jų reakciją... Jie gyvena su šokėjais savo širdimi: ir rankomis ploja, ir kojomis trepsi... Tai tikrai jaudina. Repertuaras taip pat atnaujintas: įvestos kitokios šokių formos, negu mes pripratę matyti.

Vytautas Kamantas iš
Grand Rapids, MI, PLB
Valdybos pirmininkas:

– Man šventė labai patiko. Buvo smagu, dalyvavo daug šokėjų. Labai džiaugiuosi, kad buvo atvažiavusių iš Pietų Amerikos: Argentinos ir Brazilijos. Atvažiavo lietuvių grupė iš Punsco, keturios grupės iš Lietuvos. Tai buvo fantastiška tautinių šokių šventė. Didelė minia žiūrovų. Veteranai, kaip visada, pasirodė puikiai. Jaudino, kai jie šoko su vaikais, o publika labai plojo. Ateityje – XII šventėje – stengsimės įtikinti JAV LB, kad ji daugiau padėtų kitų kraštų jaunimo grupėms atvažiuoti į Šiaurės Amerikos tautinių šokių šventes. Tada šios šventės būtų dar platesnės apimties, negu iki šiol.

Gal ir ta šventė nebūtų buvusi tokia linksma, jei ne

Šventėje – lietuviai iš viso pasaulio

kolektyvai iš Lietuvos. Kiekvienas žmogus, kiekviena šokių grupė savo atliekamo šokio grakštumu praturtina šventę. Ši šventė lyg ir naujas etalonas būsimoms šventėms. Todėl XII šventė turės būti kuo nors ypatinga, kadangi praeitis moko, kad kiekviena šventė pateikia ką nors nauja, kažką gražiau. Sekanti šventė, atrodo, bus Jungtinėse Valstijose. Amerika turės stengtis pralenkti Kanadą. O tai padaryti bus labai nelengva. Šventėje matome labai daug pažįstamų – nuo Vankuverio iki Toronto, nuo Los Angeles iki New York. Teko pasikalbėti, pavyzdžiui, su Albertu Stalioraičiu iš Argentinos... Vienu žodžiu: tai buvo tarptautinė pasaulio lietuvių šventė.

Milda Lenkauskienė iš
Cincinnati, OH, PLB valdybos vicepirmininkė:

– Šokių šventės meno vadovai Karasiejai surengė "paminklinę" šventę. Labai gerai surežisuota. Ypač įdomus vienas iš pirmųjų šokių "Dek, ugnie".

Saulius Kuprys iš
Chicago, ALT pirmininkas:

– Šventė buvo žavi. O tai rodo, kad išeivija yra gabi. Yra labai daug jaunimo, kuris domisi savo tautine praeimi, kultūros likimu. Šokių šventė rodo, kad lietuvių išeivija gyvuos dar daug metų. Jau dabar laukia kitos šokių šventės.

Donatas Skučas iš
Washington D.C., JAV LB
Tarybos prezidiumo pirmininkas:

– Man į akis krito daugybė vaikų. Tai rodo, kad lietuvių ateitis Šiaurės Amerikoje yra garantuota. Be abejo, geriausiai pasirodė šokėjai iš Lietuvos. Tai lemia daug priežasčių. Viena iš jų, kad atvyko rinkiniai vienetai, atsiųsti į šventę. Lietuvoje žmonės

repetuoja daugiau, negu mes galime Amerikoje. Daug šokėjų Amerikoje neturi laiko repeticijoms. Gražiai pasirodė Pietų Amerikos ir Punsco lietuviai. Jie irgi labai gerai šoko.

Algimantas Gečys, Philadelphia, PA, ilgametis LB veikėjas:

– Tai viena geriausių Lietuvių Bendruomenės suroštų švenčių. Patiko choreografija – visų kartų suderinimas. Tai buvo nepaprastai puiku. Labai patiko šokių elementai, kuriuos naudojo kolektyvai iš Lietuvos. Anksčiau šokiai būdavo labai nostalgijai. Dabar buvo daug jaunimo ir senimo, o tai pakėlė nuotaiką.

Violeta Gedgaudienė iš
Los Angeles, ilgametė LB veikėja:

Patiko, kad per šventės atidarymą buvo mažai kalbų ir tos pačios – trumpos. Šventė baigėsi žiūrovams norint, kad ji tęstųsi. Pasigedau "Mėlūno".

Panašios nuomonės buvo ir Mindaugas Gedgaudas:

– Šventė – gerai paruošta, bet trūko senųjų šokių.

Arvydas Barzdukas iš
Washington, D.C.:

– Šokėjai šoko taip, kaip žmonės šoka linksmindamiesi, bet ne ant scenos.

Daiva Barzdukienė:

– Patiko šokių grupės iš Lietuvos. Prasidėjus šventei, vos neapsiverkiau.

Literatūros kritikas Kęstutis Keblys iš Baton Rouge (Louisiana valstija):

– Pastebėjau jaudinančių momentų. Sėdėdamas nuošaliau, niekam nematant, galėjau ašarą nubraukti. Buvo graži pabaiga, su vėliavėlėmis. Jaudino, kad susirinko tiek mūsų žmonių, kai dabartiniais laikais niekas nesirenka į tokius renginius. Didinga ir gražu buvo.

Algirdas Veliuona iš

Baltimorės:

– Kanados lietuviai moka organizuoti. Buvo gražus ir atidarymas, ir uždarymas. Dalyvavo daugiau veteranų ir mažų vaikų. Vaikučiai mūsų vietą perima. Džiaugiuosi, kad buvo daug jaunimo. Apšvietimas taip pat buvo geras.

– Algis Grigas (iš Chicago):

Jaučiau Lietuvos dvasią. Be abejo, prie to prisidėjo ir grupės iš Lietuvos: "Levindra", "Grandinėle" (Panevėžio vaikų ansamblis), "Kanapėlė" (iš Panevėžio), o "Žilvitis" iš Kauno dirigavo visai šventei.

Romas Špokas iš Ithaca (New York valstija):

– Atrodo, kad buvo ne per daug pedantiško tikslumo ("precizijos"), bet daug lietu-

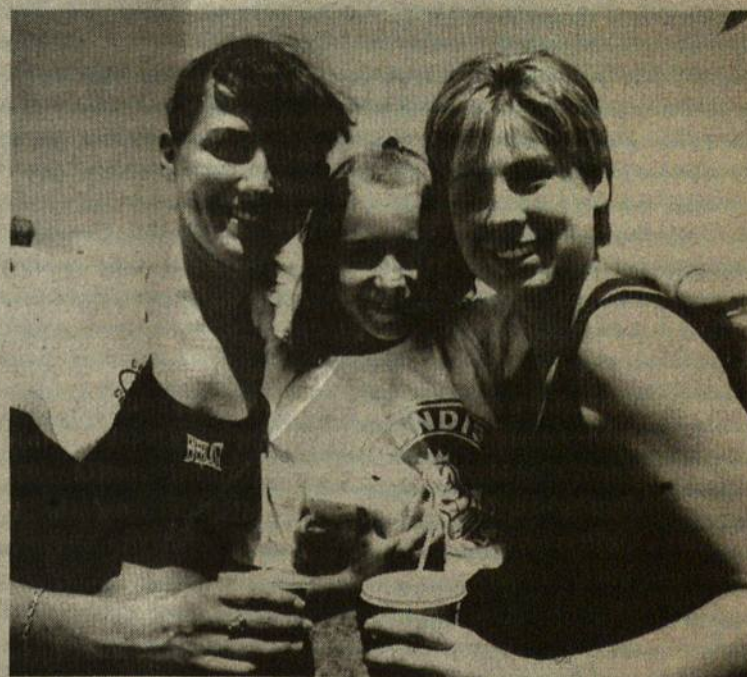
viškos dvasios.

Algirdas Zaparackas, lietuviškų radijo laidų vedėjas iš Detroito:

– Man didelį įspūdį paliko daugybė jaunimo iš Pietų Amerikos ir Lietuvos. Ypač sujaudino atidarymas – lietuvių šokių grupių įėjimas. Tai pat labai patiko, kad buvo mažai kalbų...

Ekonomistas, prof. Valdas Samonis iš Toronto:

– Ypač džiaugiuosi šokių grupe iš Punsco, Seinų krašto. Tai – tiesiog stebuklas! Kas galėjo patikėti prieš 10 metų, kad galėsime susitikti kažkur Šiaurės Amerikoje, laisvai šokti, parodyti savo meną – tiesiog susirinkti ir pabendrauti. Tai yra didelis dalykas! Didžiuliai nuotoliai iš Pietų Amerikos... Man didžiausią įspūdį paliko šokis "Sadutė".

XI lietuvių tautinių šokių šventėje Toronte. Pietų pertrauka. Irenos Kriaučiūnienės nuotraukoje (iš kairės): Dvilė Česevičiūtė, Audra Pluraitė, globojama Kristinos Jonušaitės.

LR ambasados pranešimas DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO EILINIŲ RINKIMŲ

Lietuvos ambasada Vašingtone praneša, kad 2000 m. balandžio 28 d. Lietuvos Respublikos Prezidento 861-uoju dekretu paskelbta Lietuvos Respublikos Seimo eilinių rinkimų data – 2000 m. spalio 8 d. Pagal Seimo rinkimų įstatymą Lietuvos Respublikos piliečiai, nuolat gyvenantys arba rinkimų metu esantys ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, balsuoja LR diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose.

Balsavimą JAV-ose vykdydys LR ambasada Vašingtone bei LR Generaliniai konsulatai Čikagoje ir Niujorke. Kviečiame visus LR piliečius, rinkimų metu būsiančius JAV-ose, registruotis LR Seimo rinkimams. Registruojantis laišku prašome nurodyti asmens kodą, vardą, pavardę, gyvenamąją vietą užsienio valstybėje, gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje

(nurodo asmenys, kurie pastoviai gyvena Lietuvoje), paso seriją ir numerį. Registruotis, o vėliau balsuoti, galima paštu arba asmeniškai atvykus į ambasadą arba konsulatą. Registruojantis paštu, būtina atsiųsti LR paso paskutiniojo lapo (su nuotrauka) kopiją. Įtraukus jūsų duomenis į rinkėjų sąrašą, artėjant rinkimams, jums bus atsiųstas balsavimo pažymėjimas, kurį turėsite pristatyti balsuojant. **Pabrėžiame, kad balsuoti turėsite ten, kur užsiregistravote.**

Pranešame, kad rinkėjai, nuolat gyvenantys užsienio valstybėje, kurie balsavimo metu bus Lietuvos Respublikos teritorijoje, pagal jų pareigavimą bei užpildžius Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos prašymą, bus įrašyti į tos apylinkės,

(Nukelta į 10 p.)

Lietuviai iš Punsco XI tautinių šokių šventėje Toronte.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO EILINIŲ RINKIMŲ

(Atkelta iš 9 p.)

kurios teritorijoje rinkėjas bus balsavimo metu. Jeigu rinkėjas nesikreips į apylinkės rinkimų komisiją, jis balsuos Naujamiesčio rinkimų apygardos Gedimino rinkimų apylinkėje Nr. 2.

Pranešame LR diplomatinį ir konsulinį įstaigų adresus bei telefonus:

Lietuvos ambasada Vašingtone: 2622 16th Street NW, Washington DC 20009. Tel: (202)-234-5860, fax: (202)-328-0466, E-mail: admin@ltembassy.org

Lietuvos generalinis konsulatų Čikagoje: 211 East Ontario Street, Suite 1500, Chicago, IL 60611.

Tel: (312)-397-0382, fax: (312)-397-0385, E-mail: admin@ltconschi.org

Lietuvos generalinis konsulatų Niujorke: 420 Fifth Avenue 3 Floor, New York, N.Y., 10018. Tel: (212)-354-7840, fax: (212)-354-7911. E-mail: lrgkn@msn.com

"DIRVAI" AUKOJO

B.Miklienė, St. Pete., FL 300
B.Paprockienė, Glend., NY 65
V.Miškinis, Cleveland, OH 25
Dr. G.Pauliukonienė, St. Petersburg, FL 40
V.Šeštokas, Los Angeles, CA 25
K.Šiupinys, Wlby., OH 20
S.Abraitis, Mt. Pleasant, MI 15
G.Gudauskienė, Los Ang., CA 15
V.Kamantas, Grand Rps MI 15

R.Kubiliūnienė, Wlb. H. OH 15
D.Mackialienė, Gulfport, FL 15
J.Mildažis, Juno Isles, FL 15
B.Navikas, Mentor, OH 15
E.Norkus, Waterbury, CT 15
J.Stapulionis, Waterbury CT 15
K.Tirva, Glenview, IL 15
G.Žemaitis, Cleveland, OH 15
G.Benienė, Lakewood, OH 15
A.Giedraitienė, Willow, OH 10

C.Rukuiza, Berwyn, IL 10
L.Kynas, So.Pasadena, FL 5
M.Levenson, Dauphin Is., AL 5
V.Pauša, Wallingford, CT 5
R.Pažemėnas, Vacaville, CA 5
B.Valiukėnas, Dearborn, MI 5
J.Vasaris, Barberton, OH 5
M.Vygantas, Great Neck, NY 5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

PRISIMINĖME . A. A. DR. SERAFINĄ SUKAREVIČIENĘ

Šiomet, gegužės 17 d., kiek ilgiau sirgusi, mirė dr. Serafina Sukarevičienė, sulaukusi 92-jų metų amžiaus, *Daytona Beach* išgyvenusi apie dvidešimt metų. Čia velionė buvo gražiai įsikūrusi, turėjo netoli Atlanto vandenyno gražius namus, džiaugėsi gražiu, ramiu gyvenimu. Apsigyvenusi šiame telkinyje, ji tuoju išsijungė į lietuvišką veiklą, priklausė Lietuvos Klubiui. Suorganizavus "Sietyno" chorą, ji tapo viena iš pirmųjų chorisčių ir išliko chore beveik iki pat mirties.

Dr. Serafina Sukarevičienė buvo malonaus būdo, su visais gražiai sugyveno, bėdai ištikus padėdavo. Prisimename ją, visada maloniai besišypsantią. Visuomet aukomis paremdavo išeivijos organizacijų veiklą, rūpinosi ir Lietuvos gyvenimu.

Kurį laiką prieš mirtį velionę globojo jos dukros – Joana ir Daina. A. a. Serafina Sukarevičienė palaidota *Cleveland, OH*.

Pagerbdamas Jos šviesų atminimą, "Sietyno" choras ir Lietuvos Klubas liepos 5 d. suruošė gedulingas pamaldas už velionės sielą. Jos įvyko *Prince of Peace* parapijos bažnyčioje, *Ormond Beach, FL*. Pamaldose dalyvavo "Sietyno" choras ir daug šio telkinio lietuvių. Šv. Mišias aukojo kun. *Richard Grasso*. Pamoksle jis jautriai prisiminė prasmingą velionės gyvenimą. Pamaldų metu giedojo "Sietynas", vadovaujamas muziko Antano Skridulio. Operos solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė ypatingai gražiai pągiedojo "Ave Maria". Šv. Mišių skaitymus ir savo sukurtą maldą skaitė

Gediminas Lapėnas, prašydamas Aukščiausiojo suteikti a. a. dr. Serafinai ramybę ir amžinąjį poilsį, o šio telkinio sergantiems – globą ir sveikatą. Gedulingos pamaldos už "Sietyno" choro narės a. a. Serafinos vėlę – prasmingas,

gražus jos pagerbimas.

Ilsėkis ramybėje, miela mūsų dr. Serafina. O mes, likusieji, Tave pagarbiai ir ilgai minėsime.

Jurgis Janušaitis
Daytona Beach, FL

Reikšmingus pėdsakus skautijos gyvenime palikusiai

A.†A. v.s. MICHALINAI SLABOKIENEI

mirus, jos brolių JONĄ, mūsų sesę s. DANUTĘ, skautą vyty ps. ANDRĮ bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir liūdime kartu.

Cleveland, OH Skautininkių draugovė

Mielai mūsų draugei

A.†A. REGINAI RAMANAUSKIENEI

į amžinybę išėjus, jos sūnui JURGIUI, dukroms – ŽIVILEI, DAIVAI, RIMAI ir DAINAI bei jų šeimoms užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Eglė ir Bronius Arai
Los Angeles, California

Motinai

A.†A. Dr. SERAFINAI SUKAREVIČIENEI

mirus, klasės draugei DAINAI EIMONTIENEI ir JANEI MELSBAKIENEI, jų šeimoms ir giminėms reiškia gilia užuojautą.

Mirga Kižienė ir šeima

A.†A. ALGIMANTUI KARSOKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame velionio mamą GENOVAITĘ KARSOKIENĘ, brolių KĘSTUTĮ, seserį RITĄ ir jos vyrą PALMER ZAVODNY, močiutę ONĄ NAUMANIENĘ bei kitus artimuosius. Skaudžios netekties valandą širdyse esame su Jumis.

Ona Banionienė
Karen ir Walter Butrimai
Nora ir Vincas Čečiai
Salomėja Knistautienė
Elena ir Jurgis Malskiai
Elena Nainienė
Rima ir Donatas Nasvyčiai
Judita ir Kęstutis Petraičiai
Antanina ir Pranas Petraičiai
(iš Floridos)
Elzbieta ir Vytautas Račkauskai
Bill Tokarcik
Ellen ir Algis Zylė

Po sunkios ligos į amžinuosius namus iškeliauvus

A.†A. ALGIMANTUI KARSOKUI,

gilus liūdesio valandoje ramovėnai, buvusio vyrų choro nariai ir artimi draugai, reiškia giliausią užuojautą jo mylimai motinai GENOVAITEI KARSOKIENEI, broliui KĘSTUČIUI, sesutei RITAI, svainiui PALMER, sūnui MATHEW, močiutei ONAI NAUMANIENEI ir visiems artimiesiems bei Lietuvoje esantiems giminačiams.

S. Butrimas
J. Balbatas
J. Citulis
Z. Dučmanas
K. Gaižutis
V. Miškinis
V. Motiejūnas
J. Naujokaitis
S. Pabrinkis
I. Verbyla
Ir. Vederienė
N. Plechavičius
G. M. Aukštuoliai
J. H. Belzinskai
J. V. Januškaitis
I. H. Johansonai
M. A. Liutkai

Mūsų mylimai Linutei DUNDURAITI-SLABOKIENEI

iškeliauvus į amžinybę, nuoširdžiai užjaučiame jos brolių JONĄ DUNDURĄ, jo žmoną DANUTĘ bei sūnų ANDRĮ ir kartu liūdime.

Kazys Barmus
Dalia ir Montė Sodeikai

Mylimam sūnui

A.†A. ALGIMANTUI KARSOKUI

mirus, jo giliai liūdinčiai motinai GENOVAITEI KARSOKIENEI, seseriai RITAI ir svainiui PALMER ZAVODNY, broliui KĘSTUČIUI, močiutei ONAI NAUMANIENEI ir visiems jų šeimos artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą.

Roma ir Danielius Degesiai
Malvina Švarcienė

XI LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS DALYVIAI

"Grandinėlės" šokėjai – XI tautinių šokių šventėje Toronte. Grupės iškabą laiko Rimas Biliūnas.
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE RENGINIŲ KALENDORIUS

- RUGPJŪČIO 13 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. – Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.
- RUGSĖJO 10 d., 11:30 v. r. – Tautinių šokių šventės dalyvių ir jų vadovų pagerbimo vaisės Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rengia LB apylinkės valdyba.
- SPALIO 7-8 dienomis – Lietuvių dienos. "Dirvos" 85 metų jubiliejus: šeštadienį, 6:30 v. v. Lietuvių Namuose – Spaudos balius; sekmadienį, 12:00 v. r. – akademija ir paroda Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos parapijos di-
- džiojoje salėje. Rengia LB apylinkės valdyba ir "Vilties" draugija.
- SPALIO 21-22 dienomis – Ateitininkų Šeimos šventė. Rengia "Ateities" klubas.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.
- GRUODŽIO 16-17 d. – Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Mažoji "pelytė" – Urtė Mačikėnaitė, pasiruošusi dalyvauti baletų spektaklyje "Spragtukas" State Theater scenoje. (1999 m. gruodis)

LIETUVIŲ KLUBO DIREKTORIAI KVIEČIA VISUS Į TRADICINĮ POKYLĮ,

kuris įvyks rugpjūčio 13 d., sekmadienį,
AMERIKOS ITALŲ POKYLIŲ VIETOJE
29717 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio.

Pradžia – 12 val.

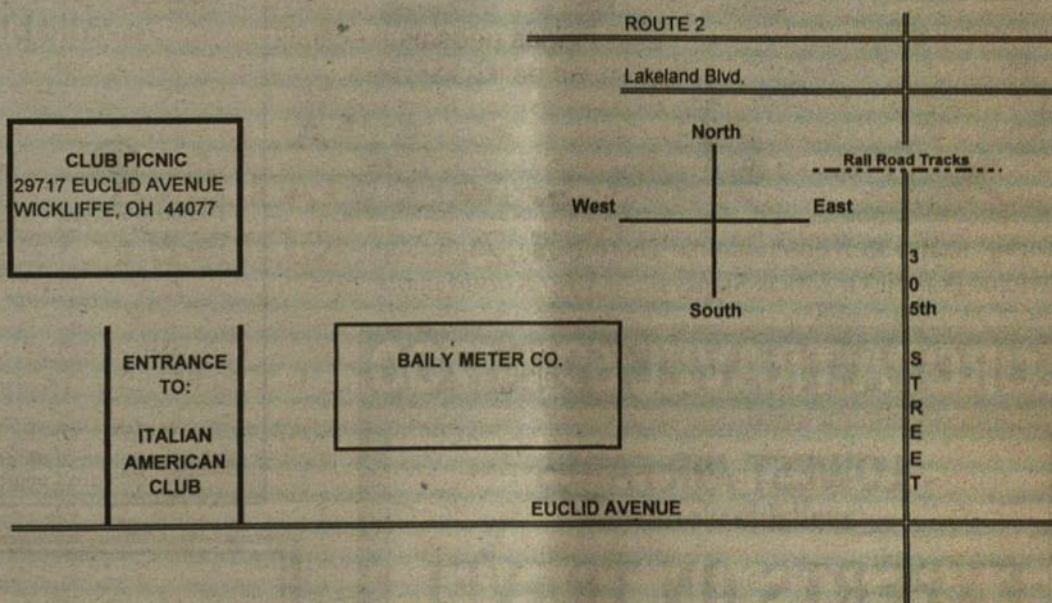
Galėsite skaniai pavalgyti, išgerti alaus, pasiklausyti geros muzikos, pašokti, maloniai praleisti laiką jaukioje aplinkoje.

Žaidimai vaikams prasidės 2:30 v.p., loterija – 4:00 v.v.

Įėjimas – nemokamas visiems klubo nariams, kitiems – \$5.

Teirautis tel. 216-531-2131.

Kaip mus rasti, matote žemėlapyje:

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
telkianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

Rita Staškutė-Zvirblienė

DIRVA

Eglė Taraškevičienė
(Pabaiga. Pradžia - 28 nr.)

Lietuvių šeima, gyvenanti Lemonte, norėjo **lietuviškos kopytėlės iš lietuviško ąžuolo**. Todėl šis darbas buvo sukurtas Lietuvoje ir atvežtas į Ameriką.

Adolfas Teresius gimė 1960 m. Kelmės raj. Pažvarulio kaime. Dar lankydamas mokyklą, mėgo drožinėti, lipdyti iš molio ir plastilino. Kai mokytoja rodydavo jo sukurtus darbelius klasės draugams kaip pavyzdį, jis tik vaikiškai raudavo, dar pats nesuprasdamas apie jame slypintį didelį talentą. Didžiausia palaima menininkui, jei prisilietusiems prie jo kūrybos būna gera. Adis yra vienas iš tų, kurie džiugina aplink esančius ne tik savo kūryba, bet ir puikiais asmenybės bruožais – paprastumu ir gerumu. Skulptorius save drąsiai vadiną kaimo vaiku ir netgi teigia, jog ši ypatybė lemia jo begalinę energiją ir užsispyrimą visus darbus padaryti iki

galo. Augdamas kaime, matė savo tėvus, dirbančius monotoniškus ūkio darbus, ir pats juos dirbo, ugdydamas valią ateities kūrybai.

Pats skulptorius savo užbaigtiems darbams negaili kritikos, dažnai mato, ką norėtų pakeisti. Jo galvoje iš karto sukasi nauji, patobulinti projektai. Tai yra Adžio ėjimas į priekį, nes kiekvienas praradimas yra ir savotiškas atradimas, galimybė išmokyti, ko dar nemokėjai.

Žymus skulptorius H. Moore yra pasakęs, kad skulptūra – pats sunkiausias menas iš visų menų. Tą patį tvirtina ir Adis. Jis teigia, kad skulptūra – sunkiai padaroma: kol ji sukurama, tenka nueiti kryžiaus kelius. Menininko žodžiais tariant, dažnai tai yra "juodas darbas ir tiek".

Temas savo kūrybai Adis renkasi labai įvairias, tačiau vyrauja tokios, kurias drąsiai galime vadinti lietuviškomis. Sukurta ir nemaža darbų religine tematika. Kai forma su-

sijungia su turiniu, gimsta skulptūra. Forma skulptūroje užima pagrindinį vaidmenį, ji tampa tarsi svarbesne už turinį. Todėl pasirinkęs temą, drožėjas nebijo išraiškos formų įvairovės. Adžio žodžiais, tikrąją skulptūrą galima palyginti su moterimi: ji graži visapusiškai.

Kalbėjomės su skulptoriumi apie medžius. Koks ryšys yra tarp medžio, kaip Dievo ir gamtos kūrinio, ir jau kitame lygmenyje – me-

džio, virtusio žmogaus kūrinio? Žiūrėdamas į ošiančius medžius, pajunti jų didybę ir galią, nes medis – gamtos karalius. Ir jau visai kitos mintys apima skulptorių, žiūrintį į sausą medį, tinkamą skulptūrai. Jau vaizduotėje jis būna išmatuotas, supjaustytas ir parengtas darbui.

Daugelis žmonių nesirenka medžio skulptūros dėl jo tariamo neilgaamžiškumo. Adis sako, kad ąžuolo skulptūrų amžius prilygsta žmogui,

o ir pati gamta, kiekvienais metais išeidama myriop, primena mums amžinąjį būties dėsni – kas atėjo, tas neišvengiamai ir išeis...

Baigdamą šį straipsnį, norėčiau priminti visiems išeivijos lietuviams ir lietuviškomis organizacijoms, jog skulptūra – tai nuostabi ir ilgaamžė dovana. Ne veltui išmintinos datos, jubiliejai, įžymūs žmonės ir vietovės dažnai įamžinamos šios meno šakos kūriniais.

Ar nepamiršote pratesti "Dirvos" prenumeratą?

"Dirvą" skaito išeivijos jungtinio choro nariai: Algis Simonavičius (kairėje) ir Mikas Slapšys. Vyto Klorio nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports * visas * prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

Tautodailininkas Adolfas Teresius "Dainavoje"

SESQUICENTENNIAL 1850 - 2000

Mix A Little Of Your History With Ours.

The Ohio State Fair is proud to highlight our state's cultural diversity at a special day long celebration featuring ethnic heritage and tradition. The Ohio Stage will host several free shows, music and dance entertainment representing many nationalities. Plus, sample delicious treats from all corners of the globe at the International Food Pavilion in the MarketPlace building. So come celebrate 150 years with us at the Ohio State Fair.

Save up to \$2 on gate admission with discount tickets available at Ticketmaster outlets for \$5 from July 3 - August 20.

EXPO CENTER & STATE FAIR

ticketmaster

OHIO STATE FAIR
AUGUST 4 - 20, 2000

EXPERIENCE THE TRADITION. ENCOUNTER THE FUN!

For more information call 1-877-OHO-FAIR and check out our website at www.ohiostatefair.com or pickup a complete schedule of events at Kroger and participating AAA locations.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena tauponoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000